

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANTALYA MANAVGAT BELEDİYESİ
2017 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2018

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	4
7.	EKLER.....	0

KISALTMALAR

ASAT: Antalya Su Ve Kanalizasyon İdaresi

BİMER: Başbakanlık İletişim Merkezi

MATAB: Manavgat Çevre Koruma Turizm Altyapı Tesisleri Yapma Ve İşletme Birlik Başkanlığı

MİS: Mahalli İdareler İşverenleri Sendikası

KDV: Katma Değer Vergisi

SGK: Sosyal Güvenlik Kurumu

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: 2017 Yılı Tahakkuk Tahsilat Tablosu.....	1
Tablo 2: 2017 Yılı Gider Bütçesi.....	2

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

Tablo 1: 2017 Yılı Tahakkuk Tahsilat Tablosu

AÇIKLAMA		Tahakkuk Tutarı	31.12.2017 İtibariyle Gerçekleşen Bütçe Geliri	Gerçekleşme Oranı (%)
800	BÜTÇE GELİRLERİ	284.127.493,73	198.178.335,43	69,75
800.1	Vergi Gelirleri	102.187.708,77	64.860.653,99	63,47
800.3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	43.997.228,57	29.929.893,29	68,03

800.4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	4.957.569,46	4.957.569,46	100,00
800.5	Diğer Gelirler	118.891.941,21	84.337.172,97	70,94
800.6	Sermaye Gelirleri	14.093.045,72	14.093.045,72	100,00
800.9	Red ve İadeler (-)	0,00	5.714.930,11	0,00

Tablo 2: 2017 Yılı Gider Bütçesi

AÇIKLAMA		Net Bütçe Ödeneği	31.12.2017 İtibariyle Gerçekleşen Bütçe Gideri	Gerçekleşme Oranı (%)
830	BÜTÇE GİDERLERİ	300.000.000,00	231.888.190,07	77,30
830.1	Personel Giderleri	33.770.195,00	26.822.682,25	79,43
830.2	Sosyal Güv.Kur.Devlet Primi Giderleri	5.984.226,80	4.797.735,39	80,17
830.3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	193.441.100,00	162.568.727,56	84,04
830.4	Faiz Giderleri	5.010.399,00	5.010.336,43	100,00
830.5	Cari Transferler	1.474.600,00	1.442.014,35	97,79
830.6	Sermaye Giderleri	58.613.350,00	31.246.694,09	53,31
830.7	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
830.8	Borç Verme	0,00	0,00	0,00
830.9	Yedek Ödenekler	1.706.129,20	0,00	0,00

Kurumdan alınan tablolar ışığında;

2017 yılı için gerçekleşen bütçe geliri 198.178.335,43TL' dir. Söz konusu gelirlerin 64.860.653,99TL'si Vergi Gelirleri, 29.929.893,29TL'si Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri, 4.957.569,46TL'si Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler, 84.337.172,97TL'si Diğer Gelirler, 14.093.045,72TL'si Sermaye Gelirleri, 5.714.930,11TL'si Red ve İadelerden oluşmaktadır.

2017 yılı gerçekleşen bütçe gideri 231.888.190,07TL'dir. Söz konusu giderlerin 26.822.682,25TL'si Personel Giderleri, 4.797.735,39TL'si Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri, 162.568.727,56TL'si Mal ve Hizmet Alımları Giderleri, 5.010.336,43 TL'si Faiz Giderleri, 1.442.014,35TL'si Cari Transferler, 31.246.694,09TL'si Sermaye

Giderlerinden oluşmaktadır.

2017 yılı bütçe ödenek ve gerçekleşme rakamları incelendiğinde; gelir bütçesi rakamının tahakkuk tutarının altında bir oranda (%69,75) gerçekleştiği, gider bütçesinde ise bütçe ile öngörülen ödeneğin altında (%77,30) oranında bir gider yapıldığı gözlenmektedir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

2017 yılına ilişkin ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabına Kaydedilmesi Gereken Tutarların Emanetler Hesabına Kaydedilmesi

362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabına kaydedilmesi gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının 333 Emanetler hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı" başlıklı 12'inci maddesinde, "*Belediyelerin ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8'inci ve 18'inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.*" ifadesi yer almaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "362 Fonlar veya diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilat hesabı" başlıklı 274'üncü maddesinde, "*Bu hesap, bütçe ile ilişkilendirilmeksizin mevzuatları gereği, diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilatın izlenmesi için kullanılır.*" denilmektedir.

362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı, kamu idarelerinin, diğer kamu idareleri adına yaptığı tahsilatların izlenmesi için kullanılmaktadır. Emlak vergilerinin tahsili sırasında, taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı da tahsil edilmektedir. Tahsil edilen bu payın 362 Fonlar veya diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilat hesabında izlenmesi gerekirken 333 Emanetler hesabında izlenmiştir. 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı toplam 3.408.327,22 TL eksik, 333 Emanetler Hesabı 3.408.327,22 TL fazla gösterilmiştir.

Taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında izlenmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, 333 Nolu Hesabında izlenen Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına ait katkı payı 01 Nisan 2018 tarihinden itibaren 362 Fonlar veya Diğer İdare Adına Yapılan Tahsilatlar Hesabında izlenmeye başlanılmıştır. Yazımızda ekinde sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulguya göre gerekli işlemi yapmıştır. Daha sonraki işlemler için de Taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının 362 Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabında sürekli izlenmesi sağlanmalıdır.

BULGU 2: Bazı İşlemlerde Diğer Hazır Değerler Hesabının Kullanılmaması

108 Diğer Hazır Değerler Hesabı bazı işlemlerde kullanılmamıştır.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan ve 01.01.2016 tarihinde yürürlüğe giren Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 70'inci, 71'inci ve 72'nci maddelerinde 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Yönetmelik maddelerine göre bankada bulunan tutarların başka bankaya aktarılması sırasında ve aile cüzdanı gibi değerli kâğıtların alımı ile kullanımı zamanında 108 Diğer Hazır Değerler Hesabının kullanılması gerekir.

Kurum tarafından alınan aile cüzdanları 108 Diğer Hazır Değerler Hesabına kaydedilmemiş, 630.03.2.1.01 Kırtasiye alımlarına kaydedilerek giderleştirilmiş, satıldığında ise 600 Gelirler Hesabına gelir olarak kaydedilmiştir. Banka hesapları arasındaki aktarmalarda ise para devirleri için 102 Banka Hesabı ile 103 Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı kullanılmış, 108 Diğer Hazır Değerler Hesabı kullanılmamıştır. Aile cüzdanlarının alınmasında 108 Diğer Hazır Değerler hesabına borç kaydedilmesi gerekirken 630 hesabına borç olarak kaydedilmiş ve bunun sonucunda gider hesabının tutarını arttırılmış, aynı şekilde aile cüzdanlarına ait tutarları kişilerden tahsil etmesi sonucunda da 600 hesabına kayıt yapılmıştır. Bu durum belediyenin gelir elde ettiği gibi kanaate neden olmaktadır.

Yukarıda sayılan işlemlerde 108 Diğer Hazır Değerler hesabını kullanmaması Mahalli İdareler Bütçe Ve Muhasebe Yönetmeliğine aykırılık teşkil ettiğinden yönetmelik hükümlerine uygun olarak kayıt yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Aile Cüzdanları Manavgat Mal Müdürlüğü'nden alındığında 630 Gider Hesabı ve evlenen kişilerden tahsil edildiğinde de 600 Giderler Hesabı kullanılmakta iken 06 Nisan 2018 tarihinden itibaren Manavgat Mal Müdürlüğü'nden alınan Aile Cüzdanları 108 Hesapta izlenmeye başlanılmıştır. Yazımız ekinde sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulguya göre gerekli işlemi yapmıştır. Daha sonraki işlemler için de 108 Diğer Hazır Değerler hesabı kullanılarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak kaydedilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 3: Belediye Hizmet Binasındaki Çay Ocaklarının Giderlerinin Bütçeden Karşılanması ile Gelir ve Giderlerine Ait Kayıtlarının Tutulmaması

Belediye hizmet binalarındaki çay giderlerinin bütçeden karşılandığı ve gelir ile giderlere ilişkin kayıtların tutulmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinin (o) fıkrasında temsil ve ağırlama giderleri için ayrılan ödeneği kullanmanın belediye başkanına ait olduğu belirtilmiştir.

Belediye hizmet binalarında bulunan çay ocaklarında tüketilen çay ve şeker belediye bütçesinden alınmakta ve tüketilen ürünler karşılığında personelden ise hiç para tahsil edilmemekte, dolayısıyla bütün giderler belediye bütçesinden karşılanmış olmaktadır. Personelin içtiği kahve ve su için ücret alınıyor ise de tüketilen bu ürünlerin karşılığı alınan paralar muhasebede kayda girmeden tekrar çay alımında kullanılmaktadır. Belediye başkanının misafirlerine ikram ettiklerinin temsil ve ağırlama kapsamında olması nedeniyle bütçeden karşılanması mümkün iken, personelin özel harcama niteliğindeki giderleri belediye bütçesinden karşılanmamalıdır. Personelin özel harcamaları bütçe ile ilişkilendirilmemelidir. Özel harcama niteliğindeki bu giderleri hizmetten yararlananların karşılaması gerekir.

Belediye bütçesinden alımı yapılan çay giderlerinin hizmetten yararlananlarca karşılanmasının sağlanması ve çay ocaklarının kayıtlarının tutulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu Maddesine konu olan, Belediyemiz bünyesinde bulunan çay ocaklarına ait giderlerin Belediye Bütçesinden karşılanmaması için Başkanlık Makamımızca ilgili Harcama Yetkililerine yazıyla tebliğ edilmiş olup; bundan böyle bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye çalışanlarının çay vb. özel tüketim giderlerinin ilgili personel tarafından mı veya Belediye bütçesinden mi karşılanması gerektiğinin açıklığa kavuşturulması gerekir.

Temsil ve ağırlama belediyeye gelen ziyaretçilere veya dışarıdan beldeye gelen kişilerin yemek ve konaklama ile ikram giderlerini kapsar. Belediye çalışanlarının çay, vb. özel tüketim giderlerinin Belediye tarafından karşılanması Kanuni dayanağı olmadığı halde çalışanlara menfaat temin edilmesidir. Yapılan uygulama 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna da aykırıdır.

Belediye hizmet binalarında bulunan çay ocaklarında tüketilen çay ve şeker toplu olarak belediye bütçesinden alındığından dolayı bütün giderler belediye bütçesinden karşılanmış olmaktadır. Belediye başkanının misafirlerine ikram ettiklerinin temsil ve ağırlama kapsamında olması nedeniyle bütçeden karşılanması mümkün iken, personelin özel harcama niteliğindeki giderleri belediye bütçesinden karşılanmamalıdır. Personelin özel harcamaları bütçe ile ilişkilendirilmemelidir. Özel harcama niteliğindeki bu giderleri hizmetten yararlananların karşılaması gerekir.

Belediye bütçesinden alımı yapılan çay giderlerinin hizmetten yararlananlarca karşılanmasının sağlanması ve çay ocaklarının kayıtlarının tutulması için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 4: Binalara Asılan İlanlarla ilgili İlan ve Reklam Vergisi Tahakkuku Yapılmaması

Belediye sınırları içinde binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan ilan ve reklamlarla ilgili gerekli işlemin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde, belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın İlan ve Reklam Vergisine tabi olduğu, 13'üncü maddesinde İlan ve Reklam Vergisinin mükellefinin ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişiler olduğu hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda, gerçek veya tüzel kişilerce Belediye sınırları içinde binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan ilan ve reklamlar İlan ve Reklam Vergisine tabi olmaktadır.

Binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan ilan ve reklamlarla ilgili her hangi bir işlem yapılmamaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri çerçevesinde binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilân ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak ilan ve reklam vergisi alınması ile ilgili gerekli işlemin yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Binalara izinsiz asılan bez afişler için Belediyemiz Yoklama Memurlarınca yerinde incelemeler bastırılmış olup, vatandaşlarca İlan ve Reklam Vergisi beyannameleri alınarak tahakkukları yapılmış ayrıca beyan vermeyen mükellefler içinse yoklama memurlarınca yerine gidilerek resim çekilmiş ve beyannameleri düzenlenerek tahakkukları yapılmıştır. Bu tahakkukların tahsilat yoluna da gidilmiştir. Yoklama Fişleri, Beyanname örnekleri, Tahakkuk Fişleri ve Tahsilat Makbuzları ekte sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu gereği göre binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilân ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak ilan ve reklam vergisi alınması ile ilgili gerekli işlemin sürekli şekilde yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 5: Ekonomik Değer Taşıyan Bilgisayar Yazılımlarının Haklar Hesabında Takip Edilmemesi

Maddi olmayan duran varlıklardan olan bilgisayar yazılımları ekonomik değer taşıyan harcamaların kaydedildiği 260 Haklar hesabında izlenmesi gerekirken doğrudan giderleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 210'uncu maddesi gereğince, bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların 260 Haklar Hesabında takip edilmesi gerekmektedir.

10 Ocak 2008 tarih ve 26752 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği (SAYI: 1) 'nin Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları başlıklı 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında tutarına bakılmaksızın Maddi Olmayan

Duran Varlıklar için amortisman oranı %100 olarak belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle maddi olmayan duran varlıklar, hesaplara alındığı yılın sonunda tamamen amorti edilecektir.

Mevzuat düzenlemesindeki amaç, maddi olmayan duran varlıklar için yapılan harcamaların giderleştirilmesi ama aynı zamanda bilançoda da görülmesinin sağlanmasıdır. Belediye tarafından alınan bilgisayar yazılımları 260-Haklar hesabı kullanılmadan giderleştirildiğinden bilançoda bu hesabın görünmemesine neden olunmuştur.

Bilgisayar yazılımlarının doğrudan giderleştirilmesi yerine 260 Haklar Hesabı kullanılarak giderleştirilmesi sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Bilgisayar Yazılımları alındığında 630 Gider Hesabı kullanılmakta iken 2018 yılı içerisinde bu tür giderler 260 Hesapta takip edilmektedir. Yazımız ekinde sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulguya göre gerekli işlemi yapmıştır. Daha sonraki işlemler için de 260 Haklar hesabı kullanılarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak kaydedilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 6: Hazineye Ait Taşınmazların Satış Bedellerinin Tahsil Edilen Kısmından %10 Payın 775 sayılı Gecekondu Kanunu Hükümlerine Göre Oluşturulması Gereken Fon Hesabına Aktarılmaması

775 sayılı Gecekondu Kanunu Hükümlerine göre oluşturulması gereken fon hesabının teşkil ettirilmediği, belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazlarının satış bedellerinden aktarılması gereken payın, fon hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun "Fonların teşkili ve kullanılması" başlıklı 12'nci maddesinde, belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, Türkiye Emlak Kredi Bankasında, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13'üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır. 775 sayılı kanunun 13 üncü maddesinde aynen,

"Buna göre 12'nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:

a) Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut

İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) Islah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır.” denilmektedir.

Yukarıda mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere ilgili fonda biriken paralar 775 sayılı Kanunun 13’üncü maddesinde açıklanan yerler dışında kullanılmayacaktır.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun “Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir” başlıklı 5’inci maddesinde, “... Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısımdan öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10’u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısımdan ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ...Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. ...” denilmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin Fonun teşkili ve muhasebeleştirilmesine ilişkin “Belirli Bir Amaca Tahsisli Gelirler ve Alınan Paylar” başlıklı 18’inci maddesinin ikinci fıkrasında, “20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununun 12 nci maddesi gereği kurulan fonda toplanacak paralar gelir bütçesinin ilgili bölümüne gelir kaydedilir. Diğer taraftan gider bütçesinin ilgili tertibine tahsis amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ödenek konulur. Bu fondan yapılan harcamalarda 775 sayılı Kanunda belirtilen usul ve esaslar uygulanır.” denilmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde, 4706 sayılı Kanunun 5’inci maddesi kapsamında yapılan satışlardan Belediyeye aktarılması gereken payların tahakkuk ve takibine ilişkin Belediye tarafından herhangi bir işlem yapılmadığı görülmüştür. Hazine tarafından toplu olarak gönderilen tutarların tamamı 800.05.02.08.99 numaralı “Diğer Paylar Hesabı”na kaydedilmektedir. 2017 yılında yapılan satışlardan Belediyeye gönderilen %10’luk fon payı tutarı ile %30’luk pay tutarı toplamı 730.807,27 TL’dir. Fon hesabına aktarılması gereken

%10'luk orana isabet eden 182.701,82 TL'lik tutarın 362.01.99 numaralı "Fonlar Adına Yapılan Diğer Kesintiler Hesabı"na alınmayarak tamamının 600.05.2.9.99 Diğer Paylar Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

182.701,82 TL'lik tutarın 362.01.99 numaralı "Fonlar Adına Yapılan Diğer Kesintiler Hesabı"na aktararak muhasebeleştirilmesi ve takibinin sağlanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, 2017 yılında Hazine Satışlarından Belediyemize gelen ve 800.05.02.08.99 Hesaba kaydedilen %10'luk Gece Kondu Fonu Payı 17.05.2018 tarih ve 6185 Yevmiye Numaralı Muhasebe İşlem Fişi ile düzenlenmiş olup 362.01.99 Nolu Hesaba aktarımı yapılmıştır. Yazımız ekinde sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulguya göre gerekli işlemi yapmıştır. Daha sonraki işlemler için de 362.01.99 numaralı "Fonlar Adına Yapılan Diğer Kesintiler Hesabı" kullanılarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak kaydedilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 7: İdari Para Cezaları ile Vergi Zıyaı Cezasının Bütçeden Ödenmesi

Sosyal Güvenlik Kurumuna veya Vergi Dairesine bildirimlerin zamanında yapılmaması nedeniyle tahakkuk eden idari para cezalarının belediye bütçesinden ödendiği ve buna sebep olanlarla ilgili yasal işlem yapılmadığı görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 12'nci maddesinde, Devlet memurlarının, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorunda olduğu, Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesinin esas olduğu, zararın ödettirilmesinde bu konudaki genel hükümlerin uygulanacağı, ancak fiilin meydana geldiği tarihte en alt derecenin birinci kademesinde bulunan memurun brüt aylığının yarısını geçmeyen zararların, kabul etmesi halinde disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulu kararına göre ilgili memurca ödeneceği, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek

zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 38'inci maddesinde belediyenin hak ve menfaatlerini korumanın belediye başkanının görev ve yetkisinde olduğu belirtilmiştir.

Belgelerin incelenmesinde, Kamu görevlisi olarak çalışan memur veya işçilerin görevlerini zamanında yapmaması sonucu oluşan idari para cezaları ile vergi zıyaı cezasının belediye bütçesinden ödendiği ancak cezanın ödenmesine neden olan personelle ilgili Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe göre işlem yapılmadığı görülmüştür. Diğer taraftan 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 60'ıncı maddesinde ceza ödemesi gibi bir gider de sayılmamıştır. İdari para cezaları ile vergi zıyaı cezasına neden olan eylemler ve ödenen tutarlara ilişkin bilgiler idareye bildirilmiştir.

İdari para cezaları ile vergi zıyaı cezasının Belediye bütçesinden karşılanmaması, karşılanması durumunda ise buna sebep olan kişilerle ilgili yasal prosedürlerin uygulanması ve kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanımı konusunda gerekli özenin gösterilmesi uygun olur.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, İdari Para Cezaları İle Vergi Zıyaı Cezasının Belediye Bütçesinden karşılanmaması için Başkanlık Makamımızca İlgili Müdürlüklere yazıda belirtildiği gibi tebliğ edilmiş olup, bundan böyle Bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediye bütçesinden karşılanan idari para cezaları ile vergi zıyaı cezasının buna sebep olan kişilerden tahsil edilmesi için gerekli işlemin yapıldığının takibi sağlanmalıdır.

BULGU 8: İlk Madde ve Malzeme Hesabından Çıkışların En Geç Üçer Aylık Dönemler İtibari ile Yapılmaması

150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenen değerlerin çıkışlarının malzeme alındığı anda topluca yapıldığı, en geç 3 aylık dönemler itibari ile çıkış yapılmadığı görülmüştür.

18.01.2007 tarih ve 26407 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınır Giriş ve Çıkış İşlemlerinin Muhasebe Birimine Bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde, "(1) Taşınır kayıt yetkilileri tarafından, kamu idarelerinin muhasebe kayıtlarında ilgili stok ve maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırlardan; satınalma suretiyle edinilenlerin giriş işlemleri ile değer artırıcı harcamalar için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin bir nüshası ödeme emri belgesi ekinde, muhasebe birimine gönderilir. Diğer şekillerde edinilen taşınırların girişleri ve maddi duran varlık hesaplarında izlenen taşınırların çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişlerinin birer nüshasının, düzenleme tarihini takip eden en geç on gün içinde ve her durumda malî yıl sona ermeden önce muhasebe birimine gönderilmesi zorunludur. Ancak aynı muhasebe biriminden hizmet alan, aynı kamu idaresinin harcama birimleri arasında yapılan taşınır devirlerinde, devreden harcama birimince düzenlenen Taşınır İşlem Fişi muhasebe birimine gönderilmez.

(2) Muhasebe kayıtlarında "150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabı"nda izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişleri muhasebe birimine gönderilmez. Bunların yerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesi, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilir."

hükmü yer almaktadır.

Mevzuattan anlaşılacağı üzere, tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen taşınır işlem fişleri muhasebe birimine gönderilmez. Bu uygulamanın yerine belediyelerde üç ayı geçmemek üzere üst yönetici tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin yönetmelikte belirtilen listesi, en geç belirlenen dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilmelidir. Oysaki taşınırların alındığı anda tüketim suretiyle kayıtlardan çıkış gösterildiği tespit edilmiştir.

Yönetmelik hükümleri uyarınca 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenen değerlerin çıkışlarının en geç 3'er aylık dönemler itibari ile yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, "İlk Madde ve Malzeme Hesabından Çıkışların En Geç Üçer Aylık Dönemler İtibari İle Yapılmaması" ile ilgili, Başkanlık Makamınının 14.05.2018 tarih ve E.3100 sayılı yazı ile, Tüketim Malzemelerinin her

ayı sonu itibariyle 150 hesaptaki çıkışların yapılması için üt yöneticiden olur alınmış olup, çıkış kayıtları aylık olarak yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Yönetmelik hükümleri uyarınca 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında izlenen değerlerin çıkışlarının en geç üçer aylık dönemler itibari ile yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 9: İndirimli Emlak Vergisinden Yararlanan Kişilerle İlgili Gerekli İncelemenin Yapılmaması

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanun'una göre indirimli emlak vergisinden yararlananlarla ilgili gerekli incelemenin yapılmadığı görülmüştür.

1319 sayılı Kanun'un "Nispet" başlıklı 8'inci maddesinin ikinci fıkrasında "*Bakanlar Kurulu, kendisine bakmakla mükellef kimsesi olup onsekiz yaşını doldurmamış olanlar hariç olmak üzere hiçbir geliri olmadığını belgeleyenlerin, gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskeni olması (intifa hakkına sahip olunması hali dahil) halinde, bu meskenlerine ait vergi oranlarını sıfıra kadar indirmeye yetkilidir. Bu hüküm, yukarıda belirtilenlerin tek meskene hisse ile sahip olmaları halinde hisselerine ait kısım hakkında da uygulanır. Muayyen zamanda dinlenme amacıyla kullanılan meskenler hakkında bu hüküm uygulanmaz. Geliri olmadığını belgelemenin usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir*" hükmü yer almaktadır. Anılan hükmün verdiği yetkiye dayanılarak çeşitli tarihlerde çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararları ile 1999-2006 yılları için ve 2006/11450 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2007 ve müteakip yıllar için gelirleri münhasıran kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların Türkiye sınırları içinde brüt 200 m²'yi geçmeyen tek meskene sahip olmaları halinde (2004 yılından itibaren intifa hakkına sahip olunması hali dâhil), bu meskene ait bina vergisi oranı sıfır olarak belirlenmiştir.

Kanun ve adı geçen Bakanlar Kurulu Kararları birlikte değerlendirildiğinde, gelirleri kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumlarından aldıkları aylıktan ibaret bulunanların, gazilerin, engellilerin, şehitlerin dul ve yetimlerinin Türkiye sınırları içinde brüt 200m²'yi geçmeyen tek meskeni olması halinde Kanun'un Bakanlar Kuruluna verdiği yetkiye istinaden bu meskenlere ait vergi oranları 1999 yılından itibaren sıfır olarak uygulanmaktadır.

12.05.2005 gün ve 25813 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 44 seri numaralı Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğinin “II- Hiçbir Geliri Olmadığını Beyan Eden Mükelleflerin Geliri Veya İkinci Bir Meskeni Bulunduğunun Tespit Edilmesi Halinde Yapılacak İşlemler” başlıklı kısmında, “*Hiçbir geliri olmadığını taahhüt eden mükelleflerin, indirimli vergi oranından yararlanabilmeleri için, gelir vergisine tabi hizmet karşılığı elde edilen ücret, ticari, sınai, mesleki ve zirai faaliyet geliri ile menkul ve gayrimenkul sermaye iradı, faiz ve temettü veya benzeri bir gelirin olmaması gerekmektedir.*

Mükelleflerin, yukarıda belirtilen türden bir gelir elde etmeleri veya ikinci bir meskene sahip olmaları halinde, bu değişikliği mükellefiyetlerinin bulunduğu belediyeye bildirmeleri zorunludur.

Öte yandan, indirimli vergi oranından yararlanma şartlarını taşımadığı halde, gerçek dışı taahhütte bulunmak suretiyle indirimli vergi oranından yararlanan mükellefler ile durumunda meydana gelen değişikliği bildirmeyen mükelleflerden alınması gereken vergi, cezalı olarak ve gecikme faizi ile birlikte alınacaktır.” açıklaması yapılmıştır.

İndirimli emlak vergisinden yararlanan 1.061 kişi bulunmaktadır. 1319 sayılı Kanun’un “Bina ve arazi vergilerinde zamanaşımı süresinin başlangıcı” başlıklı 40’ıncı maddesinde bildirim dışı kalan binaların vergi ve cezalarında zamanaşımının, bu binaların bildirim dışı bırakıldığına idarece öğrenildiği tarihi takip eden yılın başından itibaren başlayacağı ifade edilmiştir. Dolayısıyla idare, bildirim dışı kalan meskenlerden 2017 veya 2018 yılında haberdar olduğundan zamanaşımı süresinin başlayacağı tarih olarak 2017 ve 2018 yılı göz önünde bulundurulmalıdır. Verginin tahakkuku ise muafiyetin kalktığı yıl olarak dikkate alınmalıdır. Örneğin ikinci taşınmazı veya emekli aylığı dışında gelir elde etmesi veya ticari faaliyeti olan bir kişi bu işlemi 2003 yılında yapmış ve bu durumu Belediyeye bildirmemiş ise vergi 2004 yılından itibaren cezalı olarak tahakkuk ettirilecektir. Emlak vergi muafiyetinden yararlanan 1.061 kişi ile ilgili 2017 yılı sonu itibariyle çalışma yapılmıştır. Bu çalışmanın sonucunda şartları taşımayan kişilerin indirimli emlak vergisinden yararlandırılmasına son verilecektir. Emlak vergi muafiyetinden yararlanan kişilerden 159 kişi ikinci taşınmaza sahip olduğundan, 43 kişinin emekli aylığı haricinde ticari faaliyeti olduğu, 118 kişi emekli aylığı dışında geliri olduğu yani çalıştığı için bu kişilerle ilgili emlak vergi tahakkuku yapılması gerekir. Ayrıca çiftçi kayıt sisteminde kayıtlı olup gelir elde eden kişilerle ilgili de muafiyet şartlarını taşıyıp taşımadığından dolayı gerekli incelemenin yapılması gerekir.

İndirimli emlak vergisinden yararlanamayacak kişilerin emlak vergisi tahakkuklarının muafiyetin kalktığı yıldan itibaren olması ve zamanaşımı süresinin de tespitin yapıldığı yıldan başlatılması ile muafiyetten yararlanan kişilerle ilgili gerekli incelemenin yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Belediyemizin Emlak Mükelleflerinden 2. taşınmaz sahibi olanlar, emekli aylığı harici ticari faaliyeti olanlar ve emekli aylığı harici geliri olan vatandaşlar hakkında Belediyemizce kurumlara yazılar yazılarak Emlak Vergisi indirimleri iptal edilmiştir. Yazımız tarihi itibarıyla 142.707,10 TL Emlak Vergisi, 63,301,67 TL Usulsüzlük ve Vergi Zıyaı Cezası olmak üzere toplam 206.008,77 TL tahakkuk yapılarak tahsil yoluna gidilmiştir. Örnek tahakkuk fişleri yazımız ekinde sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak İndirimli emlak vergisinden yararlanan kişilerle ilgili olarak belli aralıklarla gerekli sorgulamaların yapılması gerekir. Bu sorgulamaların sonucunda indirimli emlak vergisinden yararlanamayacak kişilerin emlak vergisi tahakkuklarının muafiyetin kalktığı yıldan itibaren yapılması ve zamanaşımı süresinin de tespitin yapıldığı yıldan başlatılması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 10: Mevduat Faiz Gelirlerinin Net Tutar Üzerinden Muhasebeleştirilmesi

Manavgat Belediyesine ait vadeli mevduat hesapları için tahakkuk eden faizin 600 Gelirler Hesabına ve 800 Bütçe Gelirleri hesabına brüt olarak kayıt edildiği, bu yüzden 102 Bankalar Hesabına kaydedilen tutarın da brüt olduğu görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "Temel muhasebe kavramları ve ilkeleri ile genel yönetim muhasebe standartları, kuralları ve uygulanması" başlıklı 42'nci maddesinde Kurumların muhasebesinin Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ikinci bölümündeki bilanço ilkeleri ile üçüncü bölümünde belirlenen muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütüleceği belirtilmiştir. Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin İkinci bölümünde yer alan 6'ncı maddesinde Faaliyet Sonuçları Tablosunun ilkeleri düzenlenmiştir. İlgili maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde, "*Kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir-gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur.*" denilmektedir. Aynı Yönetmeliğin "Gayri Safilik İlkesi" başlıklı 39'uncu

maddesine göre, gelir ve giderler herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kayıt edilmelidir. Ayrıca Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “600 Gelirler Hesabı” başlıklı 368’inci maddesinde, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk eden her türlü gelirin 600 Gelirler Hesabında ve “800 Bütçe Gelirleri Hesabı” başlıklı 380’inci maddesinde ise mevzuatı gereğince bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben yapılan tahsilatların 800 Bütçe Gelirleri Hesabında izlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Manavgat Belediyesinde vadeli mevduat hesapları için tahakkuk eden faizlerin brüt tutar hem 600 Gelirler Hesabına hem de 800 Bütçe Gelirleri Hesabına kayıt edilmiştir. Oysaki 600 Gelirler hesabına brüt tutarın 800 Bütçe gelirleri hesabına ise net tutarın kaydedilmesi gerekir. Bu durumda yılsonu itibarıyla 800 Bütçe Gelirleri ve 102 Bankalar Hesabına fazla kayıt yapılmıştır. Gayri Safilik İlkesine aykırı işlem yapılması hesapların hatalı olmasına neden olmuştur.

Yukarıda yer verilen yönetmelik hükümlerinden açıkça anlaşıldığı üzere, tahakkuk eden faiz gelirleri 600 Gelirler Hesabına tahakkuk esasına göre gayrisafi tutar üzerinden, 800 Bütçe Gelirleri Hesabına ise nakit esasına göre stopaj yapıldıktan sonraki net tutar üzerinden kaydedilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Belediyemizin mevduat faizleri Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun 16.03.2017 tarih ve 4643 sayılı yazısı ile 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu'na göre İller Bankası fon kabul edeceği hususunda görüş alındığından, Belediyemizin nakit mevduatları İller Bankası A.Ş.'nin fon hesabına yatırılmıştır. Fon hesabının faiz gelirleri gelir vergisinden muaf olduğundan muhasebe kayıtları yapılamamıştır. Fon hesabı hariç diğer Bankalara mevduat yatırıldığı takdirde bulgu doğrultusunda işlem yapılacaktır. Yazımız ekinde sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak Fon hesabı hariç diğer Bankalara mevduat yatırılması durumunda Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak kayıt yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 11: Müze Giriş Ücretleri Paylarının İlgili İdarelerden Tahsil Edilmemesi

Manavgat Belediyesi hesaplarının incelenmesi sonucunda müze giriş ücretlerinden ilçe belediyesi hesabına yatırılması gereken payların aktarılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "Müze giriş ücretleri ile madenlerden belediyelere pay" başlıklı mükerrer 97'nci maddesinin (a) bendinde,

“Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı milli saraylar hariç belediye ve mücavir alan sınırları içinde gerçek ve tüzelkişilerce işletilen her türlü müzelerin giriş ücretlerinin % 5'i belediye payı olarak ayrılır.

(2) Belediye payı olarak ayrılan miktarın, tahsilini takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar müzenin bulunduğu yer (27.6.1984 gün ve 3030 sayılı Kanunun uygulandığı şehirde Büyük Şehir Belediyelerine) belediyesine ödenmesi mecburidir.

Büyük Şehir Belediyelerince tahsil edilen payın yüzde 75'i İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre nüfusları oranında ilgili ilçe belediyelerine dağıtılır.”

denilmektedir.

Manavgat Belediyesinin 2017 yılı hesapları incelendiğinde söz konusu paya ilişkin bir tahakkuk ya da tahsilat kaydının olmadığı, söz konusu payın belediyeye aktarılmadığı görülmüştür. Önceki yıllarda da buna ilişkin bir kayıt bulunmamaktadır.

2464 sayılı Kanunun mükerrer 97'nci maddesine göre hak edilen gelirin takibi ve tahsili için gerekli idari ve adli sürecin işletilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu 97.maddesi gereğince tahsili için yazımız ekindeki 07.05.2018 tarih ve 2960/E.9364 sayılı yazımız ile Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı'ndan tahsilatı için işlem başlatılmış olup, ödenmediği takdirde yasal işlem başlatılacaktır. Yazımız ekinde sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak 2464 sayılı Kanunun mükerrer 97'nci maddesine göre hak edilen müze giriş ücretlerinden ilçe belediyesi hesabına yatırılması gereken paylara ilişkin gelirin takibi ve tahsili için gerekli idari ve adli sürecin takibi sağlanmalıdır.

BULGU 12: Aile ve Çocuk Yardımının Verilmemesi Gereken Sürede Yapılması

Eşin menfaat karşılığı çalışması veya sosyal güvenlik kuruluşundan aylık alması ile çocukların çalıştığı sürede de Belediyede çalışan kişilere aile yardımı ödendiği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Aile yardımı ödeneği başlıklı" 202'nci maddesinde, "*Evli bulunan Devlet memurlarına aile yardımı ödeneği verilir. Bu yardım, memurun her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşi için 1500, çocuklarından herbiri için de 250 gösterge rakamının (72 nci ay dahil olmak üzere 0-6 yaş grubunda yer alan çocuklar için bir kat artırımlı) aylık katsayısı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktar üzerinden ödenir. Eşlerden birine iş akdi veya toplu sözleşme gereği çocukları için yapılan aile yardımı ödeneği daha düşük ise, yalnız aradaki fark ödenir. Bu fıkırada yer alan gösterge rakamlarını 3 katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir*" düzenlemesi yapılmış ve Kamu Personelinin Maaşlarının Hesabına Esas Tutulan Katsayıların Tespiti ve İlgili Mevzuatı Uyarınca İstihdam Edilen Sözleşmeli Personelin Ücretlerinin Artırılması İle Bazı Kararlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2011/2022 karar sayılı Bakanlar Kurulu Kararının "Aile yardımı Ödeneği başlıklı" 3'üncü maddesinde; "*(1) 657 sayılı Kanunun 202 nci maddesinde yer alan ve halen (1.823) olarak uygulanmakta olan eş için aile yardımı ödeneğine esas gösterge rakamı ,1/7/2011 tarihinden geçerli olmak üzere(2.134) olarak uygulanır.*" hükmü yer almıştır.

657 sayılı Kanundaki düzenlemeye göre eş için aile yardımının menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eş için 1500 gösterge rakamı esas alınarak ödeme yapılacaktır. İşçilere ilişkin Toplu İş sözleşmesinde ise 657 sayılı Yasaya tabi devlet memurlarına ödenen esas ve net miktara eşit aile ve çocuk yardımı net olarak yapılır denilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "Asgari geçim indirimini" başlıklı 32'nci maddesine göre çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eş için ücretin vergilendirmesinde % 10 asgari geçim indirimini uygulanması gerekir. Anılan hükümlerden anlaşılacağı üzere aile yardımı ödeneğinden eş için öngörülen tutarın her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eşler için verilmesi ve asgari geçim indiriminin eş için öngörülen tutarının da çalışmayan eşler için mahsup edilmesi gerekir. Yine aynı maddeye göre çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere; ilk iki çocuk için ücretin vergilendirmesinde % 7,5 diğer çocuklar için % 5 asgari geçim indirimini uygulanması gerekir. Anılan hükümlerden anlaşılacağı üzere aile yardımı ödeneğinden çocuk için öngörülen tutarın

her ne şekilde olursa olsun menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan çocuk için verilmesi ve asgari geçim indiriminin çocuk için öngörülen tutarının da çalışmayan çocuklar için mahsup edilmesi gerekir.

Manavgat Sosyal Güvenlik Hizmet Merkezi ile yapılan yazışma sonucunda Belediyede menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan aylık almayan eş için verilmesi gereken aile yardımının şartları tutmayan kişilere de ödendiği görülmüştür. Adı geçen kişilerin eşlerinin menfaat karşılığı çalıştığı veya sosyal güvenlik kuruluşundan aylık aldığı tespit edildiğinden bu kişilere aile yardımı ödemesi yapılmamalıdır. Aynı şekilde çocuklarından dolayı aile yardımı almalarına karşın çocuklarının menfaat karşılığı çalıştığı tespit edilmiştir. Bu kişilere yapılan ödemeler tahsil edilmelidir.

Aile yardımını hak etmeyen kişilere bu ödemelerin yapılmaması ve mahsup edilmemesi gereken asgari geçim indirimlerine ait toplam tutarın tahsilinin sağlanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Aile ve Çocuk Yardımının Verilmemesi Gereken Sürede Yapılması ile ilgili olarak hazırlanan listelerde adı geçen personellerden bulgu doğrultusunda işlem tesis edilerek geri tahsil yoluna gidilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Aile yardımını hak etmeyen kişilerle ilgili isim listesi ve ödeme yapılmaması gereken dönemlere ilişkin bilgi idareye bildirilmiştir. Bildirilen isim listesi ve ödenmemesi gereken tutarlar dikkate alınarak gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 13: Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği Gereğince Ambalaj Atıklarının Toplanması İçin Yetki Verilen Şirketlerden Herhangi Bir Bedel Alınmaması

Ambalaj atıklarının ilgili mevzuat uyarınca toplanması için verilen imtiyaz hakkının ihale yapılmadan, rekabet sağlanmadan ve herhangi bir bedel alınmadan çevre lisansına sahip bir şirkete protokol yapılarak verildiği tespit edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmanın belediyenin yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 8'inci, 11'inci ve 12'nci maddelerine dayanılarak hazırlanan Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 24.08.2011 gün ve 28035 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik'in "Genel ilkeler" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, ambalaj atığı üreticilerinin, ambalaj atıklarını, bağlı buldukları belediyenin ambalaj atıkları yönetim planına uygun olarak, diğer atıklardan ayrı biriktirmek ve belediyenin toplama sistemine bedelsiz vermekle yükümlü olduğu, "Belediyelerin görev ve yetkileri" başlıklı 8'inci maddesinde, belediyelerin ambalaj atığını toplamak veya toplattırmak, bu iş için toplama ayırma tesisi kurmak veya kurdurmak, işletmek veya işletmek konularında görevli ve yükümlü olduğu ve "Ambalaj atıklarını ayrı toplama sistemi" başlıklı 24'üncü maddesinde de, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesi kapsamında, belediyelerin ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasından sorumlu olduğu, bu işi kendisinin yapacağı veya sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesisleri ile gerçekleştireceği hüküm altına alınmıştır.

Ambalaj atıklarının toplanması hususunda gerek 5393 sayılı Kanun gerekse yukarıda belirtilen Yönetmelik hükümlerine göre belediyeler hem yetkilidir hem de imtiyaz hakkı sahibidir. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde belediyelerin kiralama işlemlerinin 2886 sayılı Kanun'a tabi olduğu belirtilmiş, "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde ise "hakların kiralanması" "Kira" tanımı içinde değerlendirilmiştir. Belediye için bir imtiyaz hakkı olan ve gelir getirici nitelikte bulunan ambalaj atıklarının toplanması, ya Kurum tarafından kendi imkânları ile yerine getirilmeli ya da 2886 sayılı Kanun'a göre rekabetin ve eşit muamele ilkelerinin sağlandığı bir ortamda en yüksek gelir ile ihale edilmelidir.

Belediye sınırları içerisindeki ambalaj atığı toplama hakkının Kurum tarafından herhangi bir ihale yapılmadan, rekabet ve eşit muamele ilkeleri sağlanmadan bir şirketle protokol imzalanması suretiyle bedelsiz verildiği görülmüştür. Kurum ile ilgili lisanslı firma arasında 28.05.2014 tarihinde yapılan 3 yıl süreli protokol ile söz konusu şirkete ambalaj atıklarının toplanması konusunda imtiyaz hakkı verilmiş, 24.11.2015 tarihinde ikinci bir protokol ile süre 31.12.2021 tarihine kadar uzatılmış olup, karşılığında herhangi bir bedel de alınmamıştır. İmtiyaz sahibi söz konusu firmanın, 2017 yılı içinde 5417 ton ambalaj atığı topladığı tespit edilmiştir.

Ambalaj atıklarının toplanması konusunda imtiyaz hakkının Kurum tarafından 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde ihale yapılması, gerekli şartları taşıyan ve

en yüksek bedeli ödemeyi kabul eden firmaya söz konusu hakkın verilmesi gerektiği açıktır. Aksi bir uygulama hukuka aykırı olduğu gibi kamu menfaatleri ile de ters düşmektedir.

İdare tarafından ambalaj atıklarının toplanmasına ilişkin hakkın rekabeti ve katılımı sağlanacak şekilde ihale yapılarak verilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Ambalaj Atıklarının Toplanmaması için yetki verilen şirketten herhangi bir bedel alınmamasıyla ilgili olarak Başkanlık Makamımızca Temizlik İşleri Müdürlüğü'ne tebliğ edilmiş olup, Temizlik İşleri Müdürlüğü'nce Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden lisanslı firma olan Manavgat Yeşilyurt Geri Dönüşüm Ambalaj Ve Paketleme, Temizlik Ltd.Şti. ile Belediyemiz arasında protokol yöntemiyle 31.12.2021 yılına kadar sözleşme yapılmıştır. Sözleşme bitiminde bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi protokol bitiminde sözleşme doğrultusunda işlem tesis edeceklerini bildirmişlerdir. Ancak 2021 yılına kadar ihale yapılmadan protokole istinaden bu hakkın verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle bu protokolün sonlandırılarak ambalaj atıklarının toplanması konusunda imtiyaz hakkının Kurum tarafından 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde ihale yapılması, gerekli şartları taşıyan ve en yüksek bedeli ödemeyi kabul eden firmaya söz konusu hakkın verilmesi gerektiği açıktır. Aksi bir uygulama hukuka aykırı olduğu gibi kamu menfaatleri ile de ters düşmektedir. Bu yüzden söz konusu protokol kanuna aykırıdır.

İdare tarafından ambalaj atıklarının toplanmasına ilişkin hakkın rekabeti ve katılımı sağlanacak şekilde ihale yapılarak verilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 14: Bazı Hizmet Alımları İhaleleri Sözleşmelerinde Belirtilen Ceza Hükümünün Uygulanmaması

Bazı hizmet alım ihaleleri sözleşmelerinde belirtilen ceza hükümünün yerine getirilmediği görülmüştür.

Hizmet İşleri Genel Şartnamesinin, "Çalışanların özlük hakları" başlıklı 38'inci maddesinin ikinci fıkrasında "*Kontrol teşkilatı, yüklenici veya alt yüklenici tarafından istihdam edilen işçilerin ücretlerinin tam ve zamanında ödenip ödenmediğini her ay resen kontrol etmekle ayrıca bu konuda kendisine ulaşan başvuruları (talep ve ihbarları) ivedilikle*

değerlendirmekle yükümlüdür.” denilmiş ve Hizmet alımına ait sözleşmelerin “Cezalar ve sözleşmenin feshi” başlıklı 16'ncı maddesinde, “Yüklenicinin yaptığı işin şartnameler ve eklerine uygunluğu ..... Müdürlüğü'nce sürekli olarak denetlenir. Ayrıca kontrol ve denetim elemanlarınca tutulan tutanaklarda ..... Müdürlüğü'ne teslim edilir. Bu denetimler sonucunda yükleniciye para cezası verilebileceği gibi akdin feshi cihetine gidilebilir. Şartname ve sözleşmede yazılı olan para cezaları ..... müdürlüğü ve Kontrol Denetim elemanlarının tuttuğu tutanağa istinaden verilir. Yükleniciye verilebilecek para cezaları aşağıya çıkartılmıştır.

....

Yüklenici, bütün işçilerin ücretlerinin en geç her ayın 15'ine kadar işçilerin banka hesaplarına yatıracaktır. (Ayın 15. gününün tatil gününe rastlaması halinde, tatilden önceki son iş gününde ücretler ödenecektir.) Çalıştırılacak personellerin aylık ücretlerinin zamanında yatırılmadığı takdirde, sözleşme bedelinin 5/ 1000 (bindebeş) oranında para cezası kesilecektir.

Yukarıda belirtilen aykırılıkların ayrı ayrı olmak üzere ardı ardına veya aralıklı olarak sözleşme süresince her bir maddenin 5 (beş) den fazla oluşması halinde, yukarıda öngörülen cezalar uygulanmakla birlikte 4735 sayılı kanununun 20. maddesinin b bendine göre protesto çekmeye gerek kalmaksızın sözleşme fesh edilecektir.” düzenlemesi yapılmıştır.

Hizmet işleri genel şartnamesine göre kontrol teşkilatı işçilerin ücretlerinin tam ve zamanında ödenip ödenmediğini her ay re'sen kontrol etmekle yükümlüdür. Yüklenici çalışanların ücretlerini en geç her ayın 15'ine kadar işçilerin banka hesaplarına yatırmalıdır. Ayın 15'inci gününün tatil gününe rastlaması halinde, tatilden önceki son iş gününde ücretler işçilerin banka hesabına ödenmelidir. Aksi takdirde sözleşme bedelinin 5/ 1000 (bindebeş) oranında para cezası kontrol elemanlarınca tutulacak tutanağa istinaden kesilmelidir. Bu aykırılıklar 5 den fazla oluşması halinde ise cezalar uygulanmakla birlikte 4735 sayılı Kanun'un 20'inci maddesinin (b) bendine göre protesto çekmeye gerek kalmaksızın sözleşmenin fesih edilmesi gerekir. 2016/393826, 2016/429146, 2015/438675 ve 2016/496406 kayıt numaralı ihalelerde bu hükmün gereği yapılmamıştır.

Aykırılıkların tespiti halinde ceza müeyyidesi uygulanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Bazı İhalelerde İşçilerin maaşları her ayın 15'inde ödeneceği yönünde şartnameye madde konulsa da 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 34.maddesinde ücretlerin ayda bir 20 gün içinde ödeneceği yazdığından Belediyemizin o günlerde nakit sıkıntısı olduğundan bazı firmalara ayın 20'sine

kadar ödemeler yapılmış olup, bundan böyle ihale şartnameleri bulgu doğrultusunda hazırlanarak bulgu işlem tesis edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak İdarece aykırılıkların tespit edilmesi halinde cezai müeyyidenin uygulanması sağlanmalıdır.

BULGU 15: Belediyenin Kiraya Verdiği Taşınmazların Kira Süresi Bitmesine Rağmen Tekrar İhaleye Çıkılmadan Sürenin Uzatılması

Belediyenin kiraya verdiği 28081 ve 43670 sicil numaralı iki taşınmazda Kanuna uygun hareket edilmediği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun,

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde,

"... belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri bu Kanunda yazılı hükümlere göre yürütülür."

75 inci maddesinde, *"...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir."*

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun,

15'inci maddesinin altıncı fıkrasında, *"Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır."*

18'inci maddesinin (e) fıkrasında, *"Taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek."*

34'üncü maddesinin (g) fıkrasında, *"Taşınmaz mal satımına, trampasına ve tahsisine ilişkin meclis kararlarını uygulamak; süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek."*

şeklinde yer alan düzenlemelerde belediyelerin sahip olduğu taşınmazların kiralanması ve kiralanma sonrası yapılacak işlemler belirlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine, füzuli şağilden ecrimisil istenmesi ve rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil yoluna gidilmesi ve işgal edilen belediye taşınmazının belediyenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, belediyeye teslim edilmesi gerekmektedir.

5393 sayılı Kanun'a göre üç yıla kadar olan kiralamalar encümenince, üç yılı aşanlar ise meclis tarafından yapılmalıdır. Taşınmazların üç yıldan fazla olarak kiraya verileceği durumlarda meclis kararında taşınmazın kaç yıllığına kiraya verileceği belirlenmeli ve bu sürenin bitiminde yeniden ihaleye çıkılmalıdır. Sürenin bitiminde kiracının tahliyesinde 5393 sayılı Kanun'un 15'inci ve 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesine göre işlem yapılmalıdır. Encümen kendisinde olmayan yetkiyi kullanarak taşınmazı üç yıldan fazla veya her yıl kira miktarını belirlemek suretiyle ucu açık bir şekilde yıllarca kiraya vermemeli ve kira süresinin belirsiz bir şekilde uzamasına neden olmamalıdır.

12.01.2011 gün ve 6101 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un 10'uncu maddesiyle 6570 sayılı Gayrimenkul Kiraları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 11.01.2011 gün ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Dördüncü bölümünde kira sözleşmeleri düzenlenmiştir. Her ne kadar 6098 sayılı Kanun'un 339'uncu maddesinin ikinci fıkrasında, "*Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır.*" hükmü var ise de 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinin altıncı fıkrasında, "*Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.*" yer alan düzenlemenin neticesinde 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesindeki, "*...Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır. İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.*" hükmünü ortadan kaldıran bir madde bulunmadığından dolayı 5393 sayılı Kanunun 15'inci ve 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesi yürürlükte bulunmaktadır. Dolayısıyla 5393 sayılı

Kanun'un 15'inci ve 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddeleri özel Kanun olduğu için uygulanması gerekir. Yargıtay içtihatları da bu yöndedir.

Belediyenin sahip olduğu taşınmazlardan kiraya verilenlerin dosyalarına bakıldığında, 28081 sicil numaralı kiracının kullandığı taşınmazın 2005 yılından 2008 yılına kadar ihaleyle kiraya verilmiş olmasına karşın bu tarihten sonra ihaleye çıkılarak kiraya verilmesi yerine encümen kararı ve başkanlık olurlarıyla sürelerin uzatıldığı, 43670 sicil numaralı kiracının kullandığı taşınmazın 2011 yılında Başkanlık oluruyla diğer kiracıdan devralındığı ve devir sözleşmesinin 2012 yılında sona ermesine karşın bu tarihten sonra ihaleye çıkılarak kiraya verilmesi yerine başkanlık olurlarıyla bu sürelerin uzatıldığı görülmüştür. Kiralanan taşınmazların kira bitiminde boşaltılarak yeniden ihale suretiyle kiraya verilmesi sağlanmalıdır. Sözleşme bitiminde kiracı taşınmazı boşaltmıyor ise ecrimisil alınması ve taşınmazın boşaltılması için mülki amirden talepte bulunulması gerekir.

Taşınmazların kira sürelerinin bittiği tarih itibariyle 2886 sayılı Kanun'a göre ihale suretiyle kiraya verilmesi sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Belediyemizin kiraya verdiği taşınmazların kira süresi bitmesine Rağmen tekrar ihaleye çıkılmadan sürenin uzatılması ile ilgili; Belediyemizce kiralanan yaklaşık 200 (iki yüz) taşınmaz içerisinde sadece 2 (iki) adeti Başkanlık Makamının oluruyla uzatılmıştır. Bu taşınmazların kiracılarından birisi Dernek, diğeri ise Vakıftır. Bunun dışında Belediyemizce yapılan Kiralama işlemleri 2886 Sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilmektedir." denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından sadece iki adet taşınmazın kira süresinin uzatıldığı ifade edilmiştir. Ancak sadece iki adet taşınmazın süresinin uzatılarak kiralanan olması bu durumun mevzuata uygun hale geldiği anlamına gelmemektedir. Bu yüzden taşınmazların kira sürelerinin bittiği tarih itibariyle 2886 sayılı Kanun'a göre ihale suretiyle kiraya verilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 16: Eğlence Vergisi Alınması Gereken İşyerlerine İlişkin Tahakkuk İşlemlerinin Yapılmaması

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanun'una göre bazı işletmelere ait eğlence vergisi tahakkuklarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 17'nci maddesinde, Bu Kanunun 21'inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu, 18'inci maddesinde eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişilerin verginin mükellefi olduğu, 19'uncu maddesinde bira, alkollü içki içilmeyen, satılmayan ve ruhsatnamelerde kahvehane, kıraathane, çayhane ve çay ocakları olduğu belirtilen yerlerden vergi alınmayacağı, 20'nci maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde için mahiyetine göre çalışılan her gün için Belediye Meclislerince takdir edilecek miktar olduğu, 21'inci maddesinde biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden günlük 5 ila 100 TL arasında vergi alınacağı, 22'nci maddesinin üçüncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde ki her aya ait verginin o ayı takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılacağı belirtilmiştir.

Manavgat Belediyesi sınırları içinde bar, disko, canlı müzik izni olan içkili restaurant, bilardo ve oyun salonları olarak faaliyette bulunan 46 işletmeyle ilgili eğlence vergisi tahakkuku yapılmadığı görülmüştür. Söz konusu işletmelerin geçmiş yıllara ve mevcut yıllara yönelik eğlence vergisi tahakkuklarının yapılması kanun gereğidir.

Eğlence vergisi tahakkuku yapılmayan 46 işletme ile ilgili olarak meclisin belirlediği tarifeye göre eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmasının sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, 46 adet vergi mükellefi için yazımız ekindeki tutanakta da belirtildiği gibi 2013 ve 2017 yılları için 127.802,10 TL tahakkuk yapılmış olup tahakkuk fişleri ekte sunulmuştur. Ayrıca bu tahakkukların tahsil işlemlerine başlanılmıştır. Örnek:75156-68832,125539 numaralı siciller." denilmiştir.

Sonuç olarak İdarece tahakkuku bulunmayan işyerleri için tahakkuk kayıtları yapılmıştır. Eğlence vergisi tahakkuk ve tahsilatının yapılmasının sağlanması için gerekli çalışmaların sürekli yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 17: Ek Özel Hizmet Tazminatı Ödenmesinde Hak Edildiğine Dair Açıklama/Belge Olmaması

Teknik personele verilen ek tazminatın ödenmesinde puantaj cetvelinde işaretlemelerin olduğu ve başka bir belge bulunmadığı görülmüştür.

31.12.2016 gün ve 29935 sayılı 2. Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanan 27.12.2016 gün ve 2016/9670 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1'inci maddesinde, 17/4/2006 tarihli ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan “Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar” ve eki cetvellerin uygulanmasına 2017 yılında devam olunacağı belirtilmiş ve 17/04/2006 gün ve 2006/10344 sayılı “Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar” ile zam ve tazminatların ödeme esasları düzenlenmiştir. Kararnamenin II sayılı cetvelinin (E) Teknik Hizmetleri kısmının 6'ncı sırasında, Teknik Hizmetler Sınıfına ait kadrolarda bulunan personelden; büro, atölye, ısı santrali, laboratuvar, tesis (sosyal tesisler dahil), işletme, fabrika ve hizmet binaları dışında olmak şartıyla arazi, şantiye, inşaat, baraj, park, bahçe, maden, açık alanlarda kurulu tarım ve hayvancılık uygulama birimleri ve yol gibi açık çalışma mahallerinde fiilen çalışanlara (belirtilen mahallerde yapılan kontrollük hizmetleri dahil), çalışılan her gün için gösterilen oranlarda ayrıca özel hizmet tazminatı ödeneceği, tazminatın kimlere ödeneceğinin iş programları ve çalışma mahallerinin özellikleri dikkate alınarak, üçer aylık dönemler itibarıyla ilgili birim amirlerince belirleneceği, ve ödemelerin görevin fiilen yerine getirilmesinden sonra üçer aylık dönem sonlarında yapılacağı belirtilmiştir. 160 seri numaralı Devlet Memurları Genel Tebliğinin C - II Sayılı Cetvele İlişkin Açıklamalar kısmının 6'ncısirasında da ek tazminatın ödemesine ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

Ek tazminatın arazi, şantiye, inşaat, baraj, park, bahçe, maden, açık alanlarda kurulu tarım ve hayvancılık uygulama birimleri ve yol gibi açık çalışma mahallerinde fiilen çalışanlara verilmesi gerekir. Bu kişilerin iş programları ve çalışmaları dikkate alınarak üçer aylık dönemler itibarıyla belirlenmesi gerekirken sadece arazi tazminatı puantaj cetveli olduğu, puantaj cetvelinde tarihe karşılık işaret konulduğu, kişinin o tarihte hangi işe ait görevin yapıldığının belirtilmediği görülmüştür. Oysa kişinin puantajda belirtilen tarihte ek tazminat almasını gerektiren çalışmasının ne olduğuna dair açıklama veya belgenin olması gerekir. Ek tazminat mutlak bir ödeme olmayıp ancak belirtilen yerlerde yapılan çalışmanın karşılığı verildiği göz önüne alındığında çalışmayı ispatlayan belgenin olması tabiidir.

Ek tazminata ilişkin ödeme yapılırken ödeme yapılan kişinin bu tazminatı alması gerektiğine ilişkin çalışmasının ne olduğunun açık ve anlaşılır şekilde belirtilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Ek Özel Hizmet Tazminatı Ödemesinde hak edildiğine dair Açıklama/Belge olmaması ile ilgili olarak, Bundan sonra Bulgu doğrultusunda işlem tesis edilerek, Ek Özel Hizmet Tazminatı alan Teknik Personeller için düzenlenen puantaj cetvellerinde işaretlenen tarihlerde hangi çalışmanın yapıldığını gösteren iş programı da cetvel ekinde verilmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Kararname gereği teknik personele ödenen ek tazminata ilişkin ödeme yapılırken mevzuata uygun belgelerin olması için gerekli işlemin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 18: Hazinece Karşılanan Asgari Ücret Destek Tutarlarının Hakedişlerden Hatalı Mahsup Edilmesi

İhale edilen hizmet işlerinde, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 68'inci maddesine istinaden yükleniciye ödenen asgari ücret destek tutarının hakedişlerden mahsubunun hatalı yapıldığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun Geçici 68'inci maddesi ile işverenlere, çalışanların prim gün sayıları baz alınarak 2017 Ocak-Aralık ayları/dönemleri için günlük 3,33TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar Hazine desteğinden yararlanma imkanı getirilmiştir. Aynı madde ile 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için Hazine tarafından karşılanacak olan destek tutarlarının, bu idarelerce işverenlerin hak edişlerinden kesileceği hüküm altına alınmıştır. 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslar'ın "İşçilik maliyetlerindeki değişiklik" başlıklı 6'ncı maddesinde, "(1) İhale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca çalıştırılan işçinin idari şartnameye göre ihale tarihi itibarıyla hesaplanan brüt maliyeti ile uygulama

ayındaki brüt maliyeti arasındaki fark, 5 inci madde uygulanmaksızın ödenir veya kesilir.” hükmü yer almaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümlerine göre, 5510 sayılı Kanunun Geçici 68’inci maddesi ile getirilen ve asgari ücret destek kesintisi olarak tanımlanan tutar KDV hariç işçilik maliyetlerinde doğrudan doğruya bir azalmayı ifade etmektedir. İhalenin yapıldığı dönemde mevcut olmayan ve kanunen de öngörülmemiş olan bu destek tutarı yüklenici açısından işçilik maliyetlerinde bir azalma ile birlikte sözleşme fiyatları ile yapılan iş tutarında ve yüklenicinin ilgili döneme ilişkin hakediş tutarında da azalma anlamına gelmekte ve durumun fiyat farkı uygulamasından farklı olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, yüklenicinin hakediş raporu düzenlenirken sözleşme fiyatları ile yapılan işin tutarından Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) tarafından bildirilen asgari ücret destek tutarı düşülerek hakediş tutarının hesaplanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Hizmet işlerinde, Hazine tarafından karşılanan asgari ücret destek tutarına ilişkin kesintilerin hakedişin kesinti ve mahsuplar bölümünde KDV tutarı dikkate alınmadan yapıldığı tespit edilmiştir. Bu durumda asgari ücret desteği nedeniyle yapılan kesinti hakediş tutarının KDV’li tutarından düşülmekte ve böylece destek tutarına ilişkin KDV kadar yükleniciye fazladan ödeme yapılmış bulunmaktadır.

Hazine tarafından yapılan asgari ücret destek tutarlarının yüklenici açısından işçilik maliyetlerinde bir azalmaya neden olduğu ve durumun fiyat farkı uygulamasından farklı olmadığı göz önüne alınarak destek tutarlarına ilişkin mahsup işlemleri yapıldıktan sonra kalan tutara KDV uygulanması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Hazinece karşılanan Asgari Ücret Destek Tutarlarının Hakedişlerden Hatalı Mahsup Edilmesi konusu ile ilgili olarak, Başkanlık Makamımızca ilgili İlgili Müdürlüklere yazıda belirtildiği gibi tebliğ edilmiş olup, bundan böyle Bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare, bulgu doğrultusunda gerekli düzeltmenin yapılması için ilgili müdürlüklere bu hususu yazı ile bildirmiştir. Hazine tarafından yapılan asgari ücret destek tutarlarının yüklenici açısından işçilik maliyetlerinde bir azalmaya neden olduğu ve durumun fiyat farkı uygulamasından farklı olmadığı göz önüne alınarak destek tutarlarına ilişkin mahsup işlemleri yapıldıktan sonra kalan tutara KDV uygulanması için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 19: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınmadan Faaliyette Bulunan İşyerleri İle İlgili Olarak Yönetmeliğe Aykırı İşlem Yapılması

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işletmelerle ilgili yönetmeliğe aykırı işlem tesis edilmiştir.

10.08.2005 gün ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin "İşyeri açılması" başlıklı 6'ncı maddesinde, *"Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır..."* düzenlemesi yapılmıştır.

Emniyet, Jandarma, BİMER veya vatandaş ruhsatsız çalıştırılan yerlerle ilgili bildirimde bulunmaktadır. Belediye bilgi sahibi olduktan sonra mühürleme işlemini hemen yapmak yerine cevap verme süresi olan 15 veya 30 günlük sürede mühürleme yapmaktadır. Yani belediyenin bilgi sahibi olmasına rağmen mühürleme işlemi bir ayı bulan süre zarfında olmaktadır. Ruhsatsız iş yerleri ile ilgili 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Emre aykırı davranış" başlıklı 32'nci maddesinin birinci fıkrasına istinaden 229TL idari para cezası uygulanmasına karşın işyerleri bilgi sahibi olduğu anda kapatılmayarak belli bir süre sonra mühürlenmektedir. Bir anlamda ruhsat alınması için süre tanınmıştır. Yönetmelikteki *"İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır."* hükmüne göre yapılacak işlem işyerinin faaliyetine süre tanınarak devam etmesi değil kapatılmasıdır. Belediye yönetmelikteki hükmü uygulamak yerine yetkisi olmadığı halde süre vermiştir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerlerinin tespit edildiği tarih itibariyle kapatılma kararı verilmelidir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Alınmadan Faaliyette Bulunan İş Yerleri İle İlgili Olarak Yönetmeliğe Aykırı İşlem Yapılması ile ilgili olarak, Başkanlık Makamımızca İlgili Müdürlüklere yazıda belirtildiği gibi tebliğ edilmiş olup, bundan böyle Bulgu Doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak İşyeri açma ve çalışma ruhsatı olmadan faaliyette bulunan işyerlerinin tespit edildiği tarih itibariyle kapatılması için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 20: Kamulaştırılan Taşınmazlara İlişkin Bilgilerin Tapu İdaresinden Alınmaması Sonucunda Kamulaştırılan Yerlerle İlgili Ek Emlak Vergisi Tarhının Yapılmaması

Manavgat Belediyesi sınırları içinde kamu kurumları tarafından kamulaştırılan taşınmazlara ilişkin bilgilerin tapu idaresinden alınmadığı ve kamulaştırılan taşınmazlarla ilgili fark değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılmadığı görülmüştür.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10'uncu maddesinde, "*Kamulaştırılması yapılan taşınmaz mal, tahsis edildiği kamu hizmeti itibariyle sicile kaydı gerekmeyen bir niteliğe dönüşmüş ise, istek halinde mahkemece sicil kaydının terkinine karar verilir. Bu tescil ve terkin işlemi sırasında mal sahiplerinin bu taşınmaz mal nedeniyle vergi ilişkisi aranmaz. Ancak, tapu dairesi durumu ilgili vergi dairesine bildirir*" denilmiş ve aynı Kanun'un 39'uncu maddesinde ise, "*Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde, kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden, cezalı emlak vergisi tarh olunur. Emlak Vergisi beyannamesinin ek süreye rağmen verilmemiş olması halinde, kesinleşen kamulaştırma bedeli, kamulaştırmanın yapıldığı yıla ait vergi değeri yerine geçer ve bu değer üzerinden cezalı emlak vergisi tarhiyatı yapılır*" düzenlemesine yer verilmiştir.

Kamulaştırılan taşınmazın kamulaştırıldığı yıla ait emlak vergisi tarhına esas olan vergi değeri, kesinleşen kamulaştırma bedelinden az olduğu takdirde ise kamulaştırma bedeli ile vergi değeri arasındaki fark üzerinden cezalı emlak vergisi tarh edilecektir. Bu nedenle kamulaştırılan taşınmazların emlak vergisiyle ilgili işlemlerin mevzuata uygun olarak yapılabilmesi için gerekli bilgilerin belediye tarafından başta tapu idareleri olmak üzere diğer kurum ve kişilerden alınması gerekmektedir.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 37'nci maddesinde, "*Bu Kanunda geçen "Vergi dairesi" tabiri, belediyeleri ifade eder*" düzenlemesine yer verilmiştir. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "*Devamlı bilgi verme*" başlıklı 149'uncu maddesinde; "*Kamu idare ve müesseseleri (Kamu hizmeti ifa eden kurum ve kuruluşlar dahil) ile gerçek ve tüzelkişiler vergilendirmeye ilişkin olaylarla ilgili olarak Maliye ve Gümrük Bakanlığı ve vergi dairesince*

kendilerinden yazı ile istenecek bilgileri belli fasılalarla ve devamlı olarak yazı ile vermeye mecburdurlar” düzenlemesine, “Bilgi vermekten imtina edememek” başlıklı 151’inci maddesinde de; “Kendilerinden bilgi istenilen gerçek ve tüzel kişiler, özel kanunlarda yazılı mahremiyet hükümlerini ileri sürerek, bilgi vermekten imtina edemezler” düzenlemesine yer verilmiştir. 213 sayılı Kanun’un mükerrer 355’inci maddesinde ise 149’uncu madde hükümleri çerçevesinde bilgi verme görevini yerine getirmeyenlere “Özel Usulsüzlük Cezası” kesileceği düzenlenmiştir. Kamulaştırma işlemleriyle ilgili bilgilerin emlak vergisi açısından vergi dairesi hükmünde olan belediye tarafından ilgili kurum ve kişilerden istenilmesi ilgili kurum ve kişiler tarafından ise istenilen bilgilerin verilmesi, aksi durumda belediye tarafından özel usulsüzlük cezası kesilmesi gerekmektedir.

Kamulaştırma işlemleriyle ilgili bilgilerin tapu idaresinden alınması ile kamulaştırılan taşınmazlarla ilgili fark değer üzerinden emlak vergisi tarhiyatının 2942 sayılı Kanun’un 39’uncu maddesine göre yapılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Kamulaştırılan Kamu Kurumlarına ait Taşınmazlara Emlak Vergisi Tahakkuk ettirilebilmesi için yazımız ekindeki 11.05.2018 Tarih ve 3059/E.9827 sayılı yazımız ile Manavgat Tapu Müdürlüğü’nden Kamulaştırılan Kamu Kurumlarına ait taşınmazların bilgileri talep edilmiş olup, cevap doğrultusunda Kamulaştırılan yerlere Emlak Vergisi tahakkuk ettirilecektir. Ayrıca, Belediyemiz tarafından Kamulaştırılan taşınmazlarında bu güne kadar 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 39.maddesine istinaden Emlak Vergisi Fark Tahakkukları çıkartılarak tahsilleri yapılmaktadır. Encümen Kararı ve Tahakkuk Fişleri sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak İdarece bulgu doğrultusunda gerekli işlemin tesis edileceği belirtilmiştir. Kamulaştırma işlemleriyle ilgili bilgilerin tapu idaresinden alınması ile kamulaştırılan taşınmazlarla ilgili fark değer üzerinden emlak vergisi tarhiyatının 2942 sayılı Kanun’un 39’uncu maddesine göre yapılmasının takibi sağlanmalıdır.

BULGU 21: Kesinleşen Sayıştay İlamının Tahsilinde Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğe Uygun Hareket Edilmemesi

2009 yılı ilamının 2017 yılında kesinleşmesi üzerine Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine uyulmadığı görülmüştür.

19.10.2006 gün ve 26324 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "Rızaen ve sulh yolu ile tahsilat" başlıklı 13'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, "*Aylıklardan yapılacak kesinti tutarı, sorumlulara ve/veya ilgililere yapılan her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil bir aylık net ödemelerinin dörtte birinden az, üçte birinden çok olamaz.*", "Kamu zararından doğan alacaklarda taksitlendirme" başlıklı 16'ncı maddenin birinci fıkrasında, "*Kamu zararından doğan alacaklar, sorumluların ve/veya ilgililerin talebi üzerine kamu idaresince taksitlendirilebilir.*", ikinci fıkrasında, "*Taksitlendirme süresi azami beş yıldır.*", beşinci fıkrasında, "*Sorumluların ve/veya ilgililerin yazılı taksitlendirme talebi üzerine, sorumlu ve/veya ilgili ile idare arasında, taksitlendirmenin süresini, taksit sayısı ve tutarları ile ödeme zamanlarını belirleyen bir ödeme planı yapılır. Sorumlulardan ve/veya ilgililerden taksitlerini ödeme planına uygun ve vadesinde düzenli olarak ödeyeceklerine dair "resen borç senedi ve kefaletname" alınır. Kanununun 79 uncu maddesi uyarınca merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenen parasal sınırın üzerindeki kamu zararı alacaklarına ilişkin olarak düzenlenecek "resen borç senedi ve kefaletname" için noter tasdiki aranır.*" düzenlemeleri yapılmıştır.

2009 yılı hesabına ilişkin Sayıştay 5'inci Dairesinin 19.04.2012 gün ve 1218 sayılı ilamıyla tazmin hükmolunan tutarlar 29.09.2015 gün ve 40840 sayılı Temyiz Kurulu kararı ile ilamın tasdikine karar verilmiş ve 07.12.2016 gün 42455 sayılı Temyiz Kurulu kararı ile de karar düzeltmesine mahal olmadığına karar verilerek ilam kesinleşmiştir. Sorumlulardan üç kişi rızaen ödemeyi kabul etmediğinden dolayı söz konusu kişilerden tahsilat Yönetmeliğin "İcra yoluyla tahsilat" başlıklı 15'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Sayıştay ve mahkeme ilâmları ile hüküm altına alındığı halde sorumluları ve/veya ilgilileri tarafından rızaen ödenmeyen kamu zararından doğan alacaklar, 2004 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.*" hükmüne göre icra yoluyla yapılmaktadır. Diğer kişiler rızaen ödemeyi kabul etmişlerdir. Yukarıda belirtildiği üzere rızaen tahsilatta kişiye yapılan net ödemelerin dörtte birinden az ve üçte birinden çok olmayan tutarın alınması, taksitlendirmenin süresini, taksit sayısı ve tutarları ile ödeme zamanlarını belirleyen bir ödeme planı yapılması ve taksitlendirme süresinin en fazla beş yıl olması, sorumlulardan taksitlerini ödeme planına uygun ve vadesinde düzenli olarak ödeyeceklerine dair "resen borç senedi ve kefaletname" alınması, 2017 yılı için 16.000,00TL'nin üzerinde kamu zararı alacaklarına ilişkin olarak düzenlenecek "resen borç senedi ve kefaletname" için noter tasdiki aranacağı belirtilmiş olmasına karşın bu hükümlere uyulmamıştır. Rızaen tahsilatta kişilerin istediği miktarda ödeme yaptığı ve "resen borç senedi

ve kefaletname" düzenlenmediği, taksit tutarlarının net ödemelerin dörtte birinden az olduğu görülmüştür.

Kamu zararlarının tahsilinde Yönetmelikte yer alan hükümlere uygun hareket edilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Belediyemizin en son 2009 yılı Sayıştay ilamı kesinleşmiş olup, ilamındaki kamu zararları toplamı olan 134.505,00 TL ve 13.450,50 TL gecikme cezası ile birlikte toplam: 147.955,51 TL olup ilgililerinden 101.187,97 TL anapara 10.236,59 TL gecikme cezası toplam: 111.424,56 TL tahsil edilmiş, tahsil edilmeyen 33.317,04 TL ana para 3.213,91 gecikme cezası toplam: 36.530,95 TL "Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliği'nin 1'nci ve 2'nci bentlerine istinaden" 60 ay 5 (yıl) vade içerisinde tahsil edilecektir. Ayrıca 5 (beş) yıl için müracaat etmeyenler hakkında alacak davaları açılması için Hukuk İşleri Müdürlüğüne 24.03.2017 tarih ve 1311 sayılı yazı ile gereği bildirilmiştir.

Bundan sonraki kesinleşen Sayıştay İlamlarında Bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu zararlarının tahsilinde Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun işlem tesis edilmesi için gerekli işlemler yapılmalıdır.

BULGU 22: Kullanılan Kredilerle İlgili Gerekli Araştırmanın Yapılmaması ile Bankalara Gönderilen Yazı Ekinde Gerekli Belgelerin Sunulmaması

Belediyenin kullandığı kredilerle ilgili aktif olan tüm Bankalara yazı yazılmadığı ve yazı ekinde gerekli bilgilerin sunulmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve

verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 38'inci maddesinde, belediyenin hak ve menfaatlerini korumanın belediye başkanının görev ve yetkisi olduğu ve 61'inci maddesinde de, Belediye başkanı ve harcama yetkisi verilen diğer görevlilerin, bütçe ödeneklerinin verimli, tutumlu ve yerinde harcanmasından sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Ekim 2013 tarihinde 6.310.000,00TL kredi için dört Bankaya yazılan yazıda, "*Belediyemiz yatırım ve hizmetlerinde kullanılmak üzere 6.310.000,00TL 72 ay vade ile kredi kullanılması düşünülmektedir. Belediyemize TEDAŞ'tan elektrik ve havagazı tüketim vergisi olarak aylık 160.000,00TL ile 200.000,00TL arasında havale gelmekte olup, bu havalelerin teminat olarak şubenize yatırılmak kaydıyla , 72 aylık taksit tutarları ile faiz oranlarının ve diğer masrafların...bildirilmesini rica ederim.*" Aralık 2013 tarihinde 3.690.000,00TL kredi için yedi Bankaya yazılan yazıda, "*Belediyemiz yatırım ve hizmetlerinde kullanılmak üzere 3.690.000,00TL 72 ay vade ile aylık taksit tutarları ile faiz oranlarının ve diğer masrafların ...bildirilmesini rica ederim.*" ve Ağustos 2016 tarihinde 10.000.000,00TL kredi için üç Bankaya yazılan yazıda, "*Belediyemizin doğmuş ve doğacak borçlarında kullanılmak üzere 10.000.000,00TL kredi kullanılması düşünüldüğünden 60 ay vade ile faiz oranı ve ödenecek aylık taksit miktarlarının ...bildirilmesini rica ederim.*" şeklinde denilmiş, yazı ekinde ise belediyenin mali yapısı hakkında hiç bir doküman sunulmamıştır. Bankaların kredi verirken kredi kullanıcının mali yapısı hakkında bilgi sahibi olması tabiidir. Bu nedenle yazı ekinde Belediyenin mali yapısını ortaya koyacak her türlü dokümanı ilgili bankaya ibraz etmesi Bankanın vereceği teklifi etkileyecektir. Banka kredi talebinde bulunanın kullanmak istediği kredi tutarı, vadesi ve mali yapısına uygun ödeme planı çıkararak teklif verecektir. Kredi kullanıldığı tarih itibariyle aktif olan bütün Bankalardan teklif alınması gerekirken alınmamıştır.

Kredi kullanılırken kurumun mali yapısıyla ilgili bilgilerin tüm kredi verebilecek Bankalara gönderilerek alınan tekliflerin değerlendirilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Belediyemizce kullanılan krediler Kamu Bankalarına yazılar yazılarak ve teklifler alınarak krediler çekilmiştir. Bundan sonra Belediyemizce kullanılacak kredilerde Bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediyenin kredi kullanılırken kurumun mali yapısıyla ilgili bilgileri tüm kredi verebilecek Bankalara göndererek alınan tekliflere göre işlem yapması sağlanmalıdır.

BULGU 23: Mahkemece Kısmen İptal Edilen İşleme Karşı Yeni İşlem Tesis Edilmemesi

Belediyece imara aykırılıktan dolayı tesis edilen işleme karşı Mahkemece verilen karara istinaden gerekli işlemin yapılmadığı görülmüştür.

3194 sayılı İmar Kanununa aykırı binalarla ilgili gerekli tutanaklar tutularak encümenle aykırılığa karar verilmektedir. Encümen kararlarının ilgililere tebliği sonrası yargıya taşınan kararların bazılarıyla ilgili idare tamamen haklı bulunduğu gibi tamamen haksız da bulunmaktadır. Bazen de idarenin tesis ettiği işlemin veya para cezasının bir kısmında haklı bir kısmında ise haksız bulunmaktadır. Mahkemece kısmen haklı kısmen haksız bulunan bu durumda Mahkeme kararındaki gerekçeye göre yeni işlem tesis edilmesi gerekir. Belgelerin incelenmesinde bu tür durumlar için eski işlemin iptal edilerek yeni duruma uygun işlem tesis edilmediği görülmüştür.

Belediyenin tesis ettiği işleme ilişkin Mahkemece verilen karara istinaden eski işlemin iptal edilerek mahkeme kararına uygun işlemin tesis edilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Mahkemece Kısmen İptal Edilen İşleme Karşı Yeni İşlem Tesis Edilmemesi, ilgili Müdürlüğe Başkanlık Makamınca 27.04.2018 tarih ve E.2807 sayılı yazı ile tebliğ edilmiş olup, ilgili Müdürlükçe, Ruhsatsız veya Ruhsat Eki Projesine aykırı yapıldığı tespit edilen yapılar ile ilgili 3194 Sayılı İmar Kanunu kapsamında gerekli işlemler tesis edilerek, Encümen Kararına bağlanmakta, bu kararlar ilgisince İdari Yargı'ya taşınabilmektedir. İdari Mahkemelerin aldığı kararların hatalı olduğu kanaatinin oluşması durumunda da Konya Bölge İdare Mahkemesi'ne temyiz talebinde bulunmaktadır. Nihai Yargı Kararı doğrultusunda da gereği yerine getirilmektedir. Savunmanın kabulünü." denilmiştir.

Sonuç olarak Belediyenin tesis ettiği işleme ilişkin Mahkemece verilen karara istinaden eski işlemin iptal edilerek mahkeme kararına uygun işlemin tesis edilmesi için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 24: Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmadan Özel Hakka Sahip Olmayan Kişiden Doğrudan Temin Suretiyle Hizmet Temin Edilmesi

Gerçek tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olmamasına rağmen fiyat araştırması yapılmadan doğrudan temin suretiyle hizmet alındığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanun'unun “Doğrudan temin” başlıklı 22’nci maddesinin (b) bendinde, sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması durumunda ihtiyaçların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulü ile alınabileceği belirtilmiştir. Kamu İhale Genel Tebliğinin “İhtiyacın özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden temini” başlıklı 22.3’üncü maddesinde, “4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (b) bendi sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle özel bir hakka sahip olmasını ifade etmektedir. Bu nedenle, ihale konusu mal veya hizmet, bilimsel, teknik, fikri veya sanatsal v.b. nedenlerle ve münhasır hakların korunması nedeniyle sadece belirli bir mal tedarikçisi veya hizmet sunucusu tarafından sağlanabiliyorsa, ilan yapılmaksızın anılan madde hükmüne göre doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması mümkün bulunmaktadır. Örneğin idarelerin diğer usullerle temini mümkün olmayan bilimsel yayın, fikir ve sanat eseri, belirli bir akademik kişiden eğitim v.b. mal veya hizmetler bu bent kapsamında temin edilebilecektir. İdareler, 4734 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (b) bendinin uygulamasında, (Tek Kaynaktan Temin Edilen İhtiyaçlara İlişkin Standart Formu-KİK022.0/M ve KİK021.0/H) kullanarak ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek veya tüzel tek kişiden karşılanabileceğini detaylı olarak yazacak, fiyat araştırması yapacak, ihtiyaç konusu mal veya hizmetin niteliklerini tarif edecek ve bu hususlara ilişkin bütün belgeleri standart forma ekleyeceklerdir.” denilmiştir.

Tebliğe göre 4734 sayılı Kanun’un 22’nci maddesinin (b) bendine göre yapılacak alımlarda gerçek tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması gerekir. Bu özel hak sadece belirli bir hizmet sunucusu tarafından sağlanabiliyorsa o zaman ilan yapılmadan madde hükmüne göre doğrudan temin yoluyla ihtiyaçların karşılanması mümkündür. Doğrudan teminin bu bendine göre yapılan alımlarda “Tek Kaynaktan Temin Edilen İhtiyaçlara İlişkin Standart Formuyla” ihtiyacın neden sadece özel bir hakka sahip gerçek tek kişiden karşılanabileceğinin detaylı olarak yazılması ve fiyat araştırılmasının yapılması gerekir.

Doğrudan temin usulü ile Destek Hizmetleri Müdürlüğü 08.03.2017 gün ve 2392 ödeme emriyle Belediye ve İhale Mevzuatıyla ilgili kurum içi eğitim semineri işini 5.700,00TL bedel karşılığında bir kişiden temin etmiştir. Ancak doğrudan temin ile yapılan bu alımda hem 4734 sayılı

Kamu İhale Kanunu hem de Kamu İhale Genel Tebliğine aykırı davranılmıştır. Çünkü Belediyece tebliğde bahsedilen forma göre fiyat araştırmasının yapılmadığı ve hizmetin neden tek kişiden karşılanabileceğinin detaylı olarak forma yazılmadığı görülmüştür. Kaldı ki, madde hükmünden sadece gerçek tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması durumunda ihtiyaçların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temin usulüne başvurulabileceği ifade edilmiş olsa da belediye ve ihale mevzuatıyla ilgili tek özel hakka sahip olmayan kişiden doğrudan temin usulüyle hizmet alımı yapıldığı görülmüştür.

Doğrudan temin usulüyle yapılan alımların mevzuata uygun olması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu Maddesine konu olan, 4734 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun doğrudan temin başlıklı 22. maddenin (b) bendine istinaden yapılacak olan alımlar ile ilgili Başkanlık Makamımızca tüm Müdürlüklere yazı yazılarak yönetmeliğe uyulması yönünde tebliğ yapılmıştır. Bundan sonra Bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare cevabında, bulgu doğrultusunda gerekli düzeltmenin yapılması için ilgili müdürlüklere bu hususun yazı ile bildirildiği ifade edilmiştir.

Hizmetiçi eğitim piyasa fiyat araştırması yapılmadan doğrudan temin usulüyle ilgili kişiden yapılmıştır. İdarenin alacağı hizmete ilişkin teklif mektubu ekinde teknik açıklamaları içeren şartnamenin teklif ekinde isteklilere verilerek ilgililerin teklifleri alınmak suretiyle değerlendirme yapılmalıdır.

Hizmet içi eğitime ilişkin doğrudan temin suretiyle yapılan alımlarda işin şartnamesinin hazırlanarak bu işi yapabilecek yeterlilikteki kişilerden rekabeti sağlayacak sayıda teklif almak suretiyle işin yaptırılması gerekir.

BULGU 25: Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapı ve Şebekelerinden Geçiş Hakkı Bedellerinin Takip ve Tahsilatının Yapılmaması

Sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerecin idarenin sorumluluğunda olan yerlerden geçirilmesinden doğan geçiş hakkı bedellerine belediye gelir tarifesinde yer verilmediği, takip ve tahsilatının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının 27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelikte bu faaliyetlerin ücretlendirilmesine ilişkin düzenlemeler getirilmiştir. Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde,

" ... d) *Geçiş hakkı: İşletmecilere; elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve altyapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlarla kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden ve üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,*

e) *Geçiş hakkı ücreti: İşletmecinin, geçiş hakkı karşılığında geçiş hakkı sağlayıcısına ödeyeceği ücreti,*

f) *Geçiş hakkı ücret tarifesi: Ek-1''de yer alan Geçiş Hakkı Ücret Tarifesi Üst Sınırları Tablosunda belirtilen yerlerde, geçiş hakkını kullanacak işletmecilerden talep edilen ücretlerin üst sınırlarını gösteren fiyat tarifesini,*

g) *Geçiş hakkı sağlayıcısı (GHS): Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere taşınmazın sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,*

ğ) *İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve altyapısını işleten şirketi,*

..." olarak tanımlanmıştır. Yine aynı Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, Yönetmelik'te belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, geçiş hakkına ait ücretlerin ödeme şeklinin sözleşmede yer alacağı, geçiş hakkı ücretinin geçiş hakkı ücret tarifesinde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve geçiş hakkı ücret tarifesinde yer alan üst sınırları belirten fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmeliğin ekinde yer almaktadır.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere idarenin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerlerden elektronik haberleşme hizmeti sunmak amacı ile alt yapı tesisi kuran işletmeler ile sözleşme yapılması ve yönetmeliğin ekinde yer alan ücret tarifesini geçmemek üzere meclis kararıyla bir ücret tarifesi belirlenmesi mevzuat gereğidir.

Belediyenin sorumluluğunda olan yerlerden sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan kablo ve benzeri gereçlerin geçirilmesinden doğan geçiş hakkı bedellerine ilişkin meclis tarafından bir ücret tarifesi belirlenerek tahakkuk ve tahsilatın yapılması sağlanmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapı ve Şebekelerinden Geçiş Hakkı Bedellerinin tahsili için, Yazımız ekinde görüldüğü gibi Antalya Büyükşehir Belediyesinin bu konu ile ilgili çıkarmış olduğu "Antalya Büyükşehir Belediyesi Alt Yapı Tesislerinin Kurulması ve Bu Tesislerin Ortak Kullanılması İçin Katılım ve Güzergah Bakım Bedellerinin Tespiti İle Geçiş Hakkına İlişkin Yönetmelik" in 6.maddesinin (d) bendinde "Tahsil edilen Geçiş Hakkı Bedelini ve Zemin Tahrip Bedelini AYKOME (Altyapı Koordinasyon Merkezi) Yönetmeliği çerçevesinde sorumluluk alanlarına göre ilgili ilçe Belediyelerine en kısa süre içerisinde aktaracaktır" denildiğinden, Kurumumuzca Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na 09.05.2018 tarih ve 3024/E.9604 sayılı yazımız ile tahsili için müracaat'ta bulunulmuş olup, yatırılmadığı takdirde yasal süreç başlatılacaktır. Yazımız ekinde sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından ilçe belediyelerine ait geçiş hakkı bedellerinin gönderilmesi için ilgili yazışma sürecinin takip edilmesi ve gelecek cevaba göre gerekirse konunun Mahkemeye taşınarak gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 26: Sosyal Denge Sözleşmesindeki Hükmün Kanuna Aykırı Olması ve Sözleşmeye İlişkin Alınan Meclis Kararının Belirsizlik İçermesi

Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personele yapılan sosyal denge ödemelerine ilişkin alınan Meclis kararının 2015 yılında alındığı ve belirsizlik içerdiği görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun Geçici 14'üncü maddesi, "*Söz konusu sözleşmeleri 31/12/2015 tarihinden önce sona eren veya mevcut sözleşmeleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra karşılıklı olarak feshedilen kapsama dâhil idareler, sözleşmelerinin sona eriş veya fesih tarihini izleyen bir ay içinde sözleşmelerin sona erdiği veya feshedildiği tarih ile bu Kanunda öngörülen toplu sözleşme dönemi sonuna kadarki dönemle sınırlı olmak üzere üçüncü fıkra hükümleri dikkate alınmaksızın 32 nci madde hükümleri çerçevesinde sözleşme yapabilir.*" ile "*Mahalli İdarelerde Sözleşme imzalanması*"

başlıklı 32'nci maddenin birinci fıkrasındaki, "27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir." hükmünün birlikte değerlendirilmesinde, sözleşme sona erdiğinde belediye başkanı sosyal denge ödemesiyle ilgili yazıyı meclise sevk ederek meclise teklifte bulunmalı, meclis tarafından sosyal denge ödenmesiyle ilgili karar verilmesi halinde belediye başkanı da ilgili sendika ile sözleşme imzalamalıdır.

Belediye ile Sendika arasında imzalanan sözleşmede sözleşmenin yürürlük ve süresinin 01.01.2016 tarihinde başlayıp 31.12.2017 tarihinde sona ereceği belirtildiği halde, "Sözleşmenin Kapsamı" başlıklı 23'üncü maddesinin (c) fıkrasında, "*Sözleşme süresi bitiminde yeni sözleşme imzalanıncaya kadar eski sözleşmenin hükümleri devam eder.*" denilmiştir.

02.04.2015 gün ve 6 numaralı Meclis kararında, "*...Belediye Başkanına toplu sözleşme yapma yetkisi verilmesine toplantıya katılan üyelerin oybirliğiyle karar verildi.*" denilerek yetki Belediye Başkanına verilmiştir. Bu karara istinaden 15.04.2015-31.12.2015 tarihlerini kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır. Bu tarihten sonra başka bir meclis kararı alınmamıştır. Dolayısıyla 01.01.2016-31.12.2017 dönemini kapsayan toplu sözleşmeye ilişkin meclis kararı alınmamıştır. Meclis şayet birden fazla yılı kapsayacak bir sözleşme için yetki vermeyi düşünüyor ise bunu kararında belirtmelidir. Meclisin hangi şartta ve ne kadar süre ile yetki verdiği belirsizdir.

2016 ve 2017 yılı sözleşmesinin 23'üncü maddesinin (c) fıkrasında yer alan ifadeye göre belirsiz ve sınırsız bir şekilde sözleşme uygulanabilir ki, bu durum 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinin ikinci paragrafında yer alan sözleşmenin toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanacağı ve sözleşme süresinin hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçemeyeceği hükmüne aykırılık oluşturur.

Memurlara verilecek sosyal denge sözleşmesiyle ilgili Meclis kararı alınması, meclisin yetki verdiği sürenin belirtilmesi ve toplu sözleşmede de bu süreye uyulması ile sosyal denge sözleşmesine 4688 sayılı Kanuna aykırılık oluşturan hükmün konulmaması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna Konu olan, Sosyal Denge Sözleşmesindeki Hükümün Kanuna Aykırı Olması ve Sözleşmeye İlişkin Alınan Meclis Kararının Belirsizlik İçermesi ile ilgili olarak, Bulgu doğrultusunda yapılacak olan ilk Sosyal Denge Sözleşmesinde kanun hükümlerine uyulması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Sosyal denge ödemesine ilişkin sözleşmeyle ilgili Meclis kararı alınması, meclisin yetki verdiği sürenin belirtilmesi ve toplu sözleşmede de bu süreye uyulması ile sosyal denge sözleşmesine 4688 sayılı Kanuna aykırılık oluşturan hükmün konulmaması için gerekli işlemleri yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 27: Sosyal Denge Sözleşmesine Sözleşme Konusu Olmayan Hükümlerin Konulması

Sosyal denge ödenmesine ilişkin sözleşmeye toplu sözleşmenin konusu olmayan ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununa aykırılık oluşturan hükümlerin konulduğu görülmüştür.

4688 sayılı Kanunun "Mahalli İdarelerde Sözleşme imzalanması" başlıklı 32'nci maddenin birinci fıkrasında, "27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 15 inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikanın genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay içerisinde sözleşme yapılabilir." denilmektedir. Bu düzenlemeye göre imzalanacak toplu sözleşme sosyal denge ödenmesi ile ilgili olmalıdır. Sosyal denge ödemesini ilgilendirmeyen hükümler toplu sözleşmenin konusu değildir.

Belediye ile TÜR BEL-SEN arasında imzalanan ve 01.01.2016 tarihinde başlayıp 31.12.2017 tarihinde sona eren sözleşmenin "Diğer Ücretli İzinler" başlıklı 19'uncu maddesinde,

"a) Engelliler haftasında, engelli personele 1 (Bir) gün ücretli izin verilir.

b) 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününde kadın personele işlerin aksatılmaması koşulu ile 1 (Bir) gün ücretli izinli verilir.”

düzenlemeleri yapılmıştır. Bu düzenlemelerin sosyal denge ödenmesiyle ilgisi olmadığı gibi, bu hükümlerin 4688 sayılı Kanunla da ilgisi bulunmamaktadır. 4688 sayılı Kanun’a aykırı hükümler toplu sözleşmede yer almamalıdır.

Sosyal denge ödenmesine ilişkin sözleşmeye toplu sözleşmenin konusu olmayan ve 4688 sayılı Kanun’a aykırılık oluşturan hükümlerin konulmaması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu Maddesine Konu olan, Sosyal Denge Sözleşmesine Sözleşme Konusu Olmayan Hükümlerin Konulması ile ilgili olarak, Bulgu doğrultusunda yapılacak olan ilk Sosyal Denge Sözleşmesinde sözleşme konusu olmayan hükümlerin çıkarılması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Sosyal denge ödenmesine ilişkin sözleşmeye toplu sözleşmenin konusu olmayan ve 4688 sayılı Kanun’a aykırılık oluşturan hükümlerin konulmaması için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 28: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Belediyenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından cins tashihi yapılmayan taşınmazlarının olduğu görülmüştür.

02.10.2006 gün ve 26307 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde,

“...b) Cins tashihi: Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemini, ...

ifade eder.” hükmü yer almış, aynı Yönetmelik’in “Cins tashihlerinin yapılması” başlıklı 10’uncu maddesinde de, *“(1) Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.*

(2) *Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin malî yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır....*” ifadesi yer almıştır.

Bu düzenlemeye göre idarenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlara ilişkin cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir. İdarenin tapuda kayıtlı taşınmazlarından, mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgileri farklı olan taşınmazların bulunduğu görülmüştür.

Mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Taşınmazların Cins Tashihlerinin yapılmaması konusu, ilgili Müdürlüğe Başkanlık Makamınca 27.04.2018 tarih ve E.2801 sayılı yazı ile tebliğ edilmiş olup, ilgili Müdürlükçe yazımız ekinde görüldüğü gibi, 6360 Sayılı Yasa gereği tüzel kişiliği sona eren köylerin taşınmazları Devir, Tasfiye ve Paylaştırma Komisyonu tarafından ilgisine göre kurumlara dağıtılmıştır. Bu kapsamda Belediyemize devredilen taşınmazların yerlerini ve durumlarının tespiti için arazi çalışması yapılmıştır. Yapılan çalışmalarımızda taşınmazların bazılarının yerlerin tespiti için ölçümler yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Taşınmazların cins tashihlerinin yapılması için altlık teşkil edecek ölçüm işlemlerinin devam etmekte olup, ölçümler tamamlandıktan sonra Bulgu doğrultusunda Tashihleri yapılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İdarece gerekli çalışmalar yapıldıktan sonra bulgu doğrultusunda işlem yapılacağı belirtilmiştir. Tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması için idarece gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 29: Taşınmazların Tahmini Bedelinin Tespiti Amacıyla İstenen Bilgi Karşılığı Ödeme Yapılması

Taşınmazların tahmini bedeline esas olmak üzere Sanayi ve Ticaret Odasından istenen bilginin karşılığı bedel ödendiği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 8'inci maddesinde her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların, kaynakların

etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduğu ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduğu, 32'nci maddesinde harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygun olmasından, ödeneklerin etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasından ve bu Kanun çerçevesinde yapmaları gereken diğer işlemlerden sorumlu olduğu belirtilmiştir.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanununun "Tahmin edilen bedel tespiti başlıklı" 9'uncu maddesinde "*Tahmin edilen bedel, idarelerce tespit edilir veya ettirilir. İşin özelliğine göre gerektiğinde bu bedel veya bu bedelin hesabında kullanılacak fiyatlar belediye, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan veya bilirkişilerden soruşturulur. Tahmin edilen bedel, bunun dayanaklarının da eklendiği bir hesap tutanağında gösterilir ve asıl evrak arasında saklanır. Bu bedel gerektiğinde ihale komisyonlarınca tahkik ettirilir. ...*" denilmiş ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği İle Odalar ve Borsalar Kanununun "Odaların görevleri" başlıklı 12'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ise, "*Ticaret ve sanayiye ilgilendiren bilgi ve haberleri derleyerek ilgililere ulaştırmak, ilgili kanunlar çerçevesinde resmî makamlarca istenecek bilgileri vermek ve özellikle üyelerinin mesleklerini icrada ihtiyaç duyabilecekleri her çeşit bilgiyi, başvuruları durumunda kendilerine vermek veya bunların elde edilmesini kolaylaştırmak, elektronik ticaret ve internet ağları konusunda üyelerine yol gösterecek girişimlerde bulunmak, bu konularda gerekli alt yapıyı kurmak ve işletmek*" düzenlemesi yapılmıştır.

2886 sayılı Kanuna göre tahmin edilen bedelin idarelerce tespit edilmesi esastır. İşin özelliğine göre gerektiğinde bu bedelin tespitinin yapılabilmesi amacıyla ilgili yerlerden bilgi alınmasına ihtiyaç duyulabilmektedir. 5174 sayılı Kanun uyarınca ilgili kanunlar çerçevesinde resmi makamlarca istenecek bilgileri vermek odaların görevleri arasında düzenlendiğinden, taşınmazların tahmini bedel tespiti için odalardan 2886 sayılı kanun çerçevesinde bilgi istenmesi kamu görevi kapsamında olduğundan dolayı bunun karşılığında herhangi ücret istenmesi ve ödenmesi mümkün değildir.

Tahmin edilen bedelin tespitinin yapılabilmesi amacıyla ilgili yerlerden istenen bilgi karşılığında ödeme yapılmaması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Taşınmazların Tahmini Bedelinin Tespiti Amacıyla İstenilen Bilgi Karşılığı Ödeme Yapılması konusu, ilgili Müdürlüğe Başkanlık Makamınca 27.04.2018 tarih ve E.2801 sayılı yazı ile tebliğ edilmiş olup, ilgili Müdürlükçe Sayıştay Denetimi öncesinde başka kurumların önceki yıllarda denetimlerinde bu hususlarda sorgular olduğu tespit edildiğinden Ticaret Odası ile yazışmalar yapılmış, Sayıştay'ın örnek kararları kendilerine gönderilerek Belediyemizden taşınmazların tahmini bedelinin tespiti için istenilen bilgiler için ücret talep edilemeyeceği buldurulmuş olup, Ticaret Odasının cevabi yazısında 2942 Sayılı Kanun'un Odaların Gelirlerini Düzenleyen 23.maddesi'nde odaların sunduğu hizmetlerden talep edebileceğinin hükme bağlandığı belirtilerek bu hüküm kapsamında ücret talep edileceği bildirilmiştir." denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi özetle, 2942 Sayılı Kanun'un Odaların Gelirlerini Düzenleyen 23'üncü maddesine göre ticaret odasının ücret alabileceğini ifade ettiğinden idarece bu ödemenin yapıldığı belirtilmiştir.

Bulguda ifade edildiği üzere 2886 sayılı Kanuna göre tahmin edilen bedelin idarelerce tespit edilmesi esastır. İşin özelliğine göre gerektiğinde bu bedelin tespitinin yapılabilmesi amacıyla ilgili yerlerden bilgi alınmasına ihtiyaç duyulabilmektedir. 5174 sayılı Kanun uyarınca ilgili Kanunlar çerçevesinde resmi makamlarca istenecek bilgileri vermek odaların görevleri arasında düzenlendiğinden, taşınmazların tahmini bedel tespiti için odalardan 2886 sayılı kanun çerçevesinde bilgi istenmesi kamu görevi kapsamında olduğundan dolayı bunun karşılığında herhangi ücret istenmesi ve ödenmesi gerekir.

Tahmin edilen bedelin tespitinin yapılabilmesi amacıyla ilgili yerlerden istenen bilgi karşılığında ödeme yapılmaması sağlanmalıdır.

BULGU 30: Teknik Personel Taahhüdünün Zamanında ve Usulüne Uygun Sunulmaması

Yapım işlerinde teknik personel taahhüdünün zamanında ve usulüne uygun sunulmadığı ve sözleşmelerde ise buna ilişkin yaptırımın düzenlenmediği görülmüştür.

Yapım işlerine ait sözleşmelerin 23.3 maddesinde, "*Teknik personelin idareye bildirilmesi ve iş yerinde bulundurulmasıyla ilgili hususlarda Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler uygulanır.*", denilmiş ve Yapım İşleri Genel Şartnamesinin

"İşin yürütülmesi için gerekli personel ve araçlar" başlıklı 19'uncu maddesinin altıncı fıkrasında, "*Yüklenici, sözleşmesine göre işyerinde bulundurulması istenen teknik personelin isimleri ile belgelerini (diploma, meslek odası kayıt belgesi, noterden alınan taahhütname) Teknik Personel Bildirimi ile birlikte yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içerisinde İdareye bildirmek zorundadır. İdare, bu personel hakkında gerekli incelemeyi yaptıktan sonra kabul edip etmediğini on gün içinde Yükleniciye bildirir. İdare tarafından bu süre içerisinde herhangi bir bildirim yapılmadığı takdirde Teknik Personel Bildirimindeki teknik personel kabul edilmiş sayılır.*" yedinci fıkrasında, "*Yüklenici tarafından bildirilen teknik personelin İdare tarafından kabul edilmemesi halinde, kabul edilmeyen teknik personel yerine yeni bir teknik personel bildirilmesi için Yükleniciye beş gün süre verilir. Yüklenici, verilen süre içerisinde yeni bir teknik personel bildirmeye mecburdur. Aksi halde, teknik personel için sözleşmesinde öngörülen günlük cezalar uygulanır.*" düzenlemeleri yapılmıştır.

Yapım işlerinin bir kısmında iş yerinin tesliminden itibaren beş gün içinde teknik personel bildirimini yapılmamıştır. Teknik personele ilişkin diploma, meslek odası kayıt belgesi ve noterden alınan taahhütnameyi içeren belgelerin süresi içinde verilmesi gerekir. Teknik personel bildiriminin Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 19'uncu maddesinin altıncı fıkrasına uygun ve süresinde sunulmasına dikkat edilmesi ve işin sözleşmesine teknik personelin isimleri ile belgelerini yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içerisinde sunulmamasının yaptırımını konulmalıdır.

İhale edilen yapım işlerinde teknik personel taahhüdünün zamanında ve usulüne uygun sunulmasına dikkat edilmesi ve sözleşmelerde ise buna aykırı davranışlarla ilgili yaptırımın yer alması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Teknik Personel Taahhüdünün Zamanında ve Usulüne Uygun Sunulmaması ile ilgili olarak, Bundan sonra Bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Teknik personel taahhüdünün iş yerinin tesliminden itibaren beş gün içinde sunulması gerekir. Bu nedenle teknik personel taahhüdünün süresinde sunulmasına dikkat edilmesi ve işin sözleşmesine yer tesliminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içerisinde teknik personel taahhüdünün sunulmamasının yaptırımının konulması için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 31: Yapım İşinin Geçici Kabule Uygun Olmadığı Durumda Ön İnceleme Tutanağının Olmaması

İşin süresinin dolmasına rağmen geçici kabule hazır olmayan yapım işlerine ilişkin ön inceleme tutanağının düzenlenmediği görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "Geçici kabul" başlıklı 41'inci maddesinin birinci fıkrasında, taahhüt edilen işin sözleşme ve eklerinde yer alan hükümlere uygun olarak tamamlandığında yüklenicinin idareye geçici kabulün yapılması için yazılı olarak başvuruda bulunacağı, ikinci fıkrasında yapılan işlerin yapı denetim görevlisi tarafından ön incelemeden geçirileceği ve yapılan tespitlerin bir tutanağa bağlanacağı, yapılan ön inceleme sonucunda işin kabule hazır değilse, eksik ve kusurlu işleri gösteren ön inceleme tutanağının yapı denetim görevlisinin işin kabule hazır hale gelmesi bakımından yaklaşık bitim tarihini tespit eden görüşleriyle birlikte en geç üç gün içerisinde idareye gönderileceği ve Yapım İşleri Muayene ve Kabul Yönetmeliğinin "Geçici kabul başvurusu" başlıklı 7'nci maddesinde, taahhüt edilen işin sözleşme ve eklerinde yer alan hükümlere uygun olarak tamamlandığında yüklenicinin idareye geçici kabulün yapılması için yazılı olarak başvuruda bulunacağı, zorunlu bir neden olmadığı takdirde, başvuru tarihinden itibaren en geç on (10) gün içinde işin yapı denetim görevlisince ön incelemeye tabi tutulacağı, inceleme sonucu işin sözleşme ve eklerine uygun olarak tamamlandığının ve kabul işleminin yapılmasında Yapım İşleri Genel Şartnamesine göre bir engel bulunmadığının anlaşılması durumunda, yapı denetim görevlisi Ek-1 deki "Geçici Kabul Teklif Belgesi"ni düzenleyeceği ve yetkili makama göndereceği, yetkili makamın en geç on (10) gün içinde Yönetmeliğin 4'üncü maddesine göre geçici kabul komisyonunu oluşturacağı belirtilmiştir.

Bu düzenlemelere göre işin geçici kabul tarihi geldiğinde yapı denetim görevlisi yüklenicinin dilekçesi üzerine işin geçici kabule hazır olup olmadığına dair ön incelemeye tabi tutması gerekir. Ön inceleme sonucunda noksan olan işler var ise bu durumun belirtilerek geçici kabule engel durumun olmadığı kanısına varıldığında geçici kabul teklif belgesinin düzenlenmesi, ancak işin geçici kabule hazır olmadığı kanısına vardığı durumda ise "ön inceleme tutanağı" düzenlenerek yapılmayan imalatların gerekirse fotoğraflanarak da tespit edilmesi gerekir. Bahsedilen şekilde işlem yapılmamış, yapım işleri geçici teklif belgesi düzenlenerek "*...yazılı işin ön incelemesi...tarihinde tarafımızdan yapılmış, işin sözleşmesine uygun olarak tamamlanmadığı ve geçici kabule hazır olmadığı tespit edilmiştir.*" şeklinde ifade

kullanılarak işlem tesis edilmiştir. Ön incelenme sonucu işin geçici kabule hazır olmadığına dair durumun geçici kabul teklif belgesi düzenlenmemelidir.

Ön inceleme sonucu işin geçici kabule hazır halde olmadığı durumda geçici kabul teklif belgesi düzenlenmemesi ve somut olarak neden geçici kabule hazır olmadığına dair durumun ön inceleme tutanağı ile ortaya konulması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Yapım İşini Geçici Kabule Uygun Olmadığı Durumda Ön İnceleme Tutanağının Olmaması ile ilgili olarak, Bundan sonra Bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Geçici kabule hazır olmayan yapım işlerinde ön inceleme tutanağının düzenlenmesi için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 32: Yapım İşlerinde All Risk Sigorta Poliçelerinin Sözleşme ve Şartnameye Uygun Olmaması

Belediyenin ihale ettiği yapım işlerinde all risk sigortalarının sözleşme ve Yapım İşleri Genel Şartnamesine uygun olmadığı görülmüştür.

Yapım işlerine ait sözleşmelerin "İşin ve İş Yerinin Korunması ve Sigortalanması" başlıklı 17.1'inci maddesinde, "*Yüklenici; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı, Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler çerçevesinde "all risk" sigorta yaptırmak zorundadır.*" denilmiş, Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasında da, "*Yüklenici, işyerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu yapım işinin korunmasından 43 üncü madde hükümleri dikkate alınmak şartı ile işe başlama tarihinden kesin kabul tarihine kadar sorumludur. Bu sebeple yüklenici, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 9 uncu maddesi hükümleri dahilinde; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını,*

toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı "inşaat sigortası (bütün riskler)", geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır." düzenlemesi yapılmıştır.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre yapım işlerinde işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek risklere karşı all risk sigortasının yapılması zorunludur. Sigorta olmaması halinde idarenin olumsuz durumla karşılaşabilmesi mümkün olabilecektir. İhale edilen yapım işlerinde all risk sigortası yaptırılmaktadır. Süre uzatımı verilen işlerde genel olarak all risk sigorta süresi uzatılmamakta, ayrıca sigortanın bakım devresi bazı işlerde 18 ay belirlendiği halde sigorta poliçesinde bir yıl olarak yer almıştır.

All risk sigorta süresinin işe başlama tarihinden işin geçici kabulünün yapıldığı tarihe ve bakım devresinin geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar olması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Yapım İşlerinde All Risk Sigorta Poliçelerinin Sözleşme ve Şartnameye Uygun Olmaması ile ilgili olarak, Bundan sonra Bulgu doğrultusunda işlem tesis edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Yapım işlerinde all risk sigortalarının sözleşme ve Yapım İşleri Genel Şartnamesine uygun olarak düzenlenmesi için gerekli işlemlerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 33: Yönetmeliklerin İlgili Mercilerden Görüş Alınmadan Yürürlüğe Konulması

Belediye tarafından düzenlenen yönetmeliklerin ilgili mercilerden görüş alınmadan yayımlanarak yürürlüğe konulduğu görülmüştür.

6085 sayılı Sayıştay Kanununun 27'nci maddesinin son fıkrasında, "...*Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenecek yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemler, Sayıştay'ın istişari görüşü alınarak yürürlüğe konulur...*" denilmiş ve 17.02.2006 gün ve 26083 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 19.12.2005 gün ve 2005/9986 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin "Görüş Alma" başlıklı 6'ncı maddesinde ise,

" Başbakanlığa sunulmadan önce, taslaklar hakkında ilgili bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınır. Bu çerçevede ilgili bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra

...

e) Bakanlıklar ile Sayıştayın denetimine tâbi diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca malî konularda düzenlenecek yönetmelik taslakları hakkında Sayıştay Başkanlığının,

...

görüşlerinin alınması zorunludur.

düzenlemesi yapılmıştır. Yukarıda yer alan düzenlemeler gereği belediyece düzenlenen yönetmeliklerin yürürlüğe girmesi için yönetmelik taslağı için ilgili mercilerden görüş alınması gerekmektedir. Sayıştay denetimine tabi kurumların hazırladıkları mali düzenlemeler içeren yönetmelik taslakları için de Sayıştay Başkanlığından görüş alınması ve daha sonra yönetmeliğin yayımlanarak yürürlüğe girmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, 02.04.2015 tarihinde Sosyal Yardım İşleri Müdürlüğü Yönetmeliği, 02.03.2016 tarihinde Kız Öğrenci Misafirhanesi Yönetmeliği, 04.08.2015 tarihinde Kreş ve Gündüz Bakımevi Yönetmeliği, 02.02.2016 tarihinde Hasta ve Hasta Yakınları Misafirhanesi Yönetmeliği, 06.01.2015 tarihinde Huzurevi Müdürlüğü Yönetmeliği meclis kararıyla yürürlüğe girmesine Sayıştay'ın görüşünün alınmadığı görülmüştür.

Belediyece hazırlanacak yönetmelik taslaklarının yayımlanıp yürürlüğe girmesinden önce ilgili mercilerden taslaklar hakkında görüş alınması mevzuatın gereğidir. Yukarıda adları belirtilmiş yönetmeliklerin usul yönünden işlemi tamamlanmamış olmaktadır.

Belediyece hazırlanan yönetmelik taslaklarının ilgili mercilerden görüş alındıktan sonra yayımlanıp yürürlüğe konulması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, Belediyemizin Bulgu tarihinden itibaren çıkarıp Meclisten geçirecekleri Yönetmelikler Sayıştay Kanunu'nun 27.maddesine istinaden görüş alınması için Belediyemizin Tüm Müdürlüklerine Bulgu tebliğ edilmiş olup, Belediyemiz tarafından çıkarılacak yönetmelikler Bulgu doğrultusunda izne tabi tutulacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare, bulgu doğrultusunda gerekli düzeltmenin yapılması için ilgili müdürlüklere bu hususu yazı ile bildirmiştir. Belediyece hazırlanan yönetmelik taslaklarının ilgili mercilerden görüş alındıktan sonra yayımlanıp yürürlüğe konulması gerektiğinden adı geçen yönetmeliklerin ilgili mercilere gönderilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 34: Gider Tahakkukları Hesabının Kullanılmaması

381 ve 481 numaralı Gider Tahakkukları hesabının kullanılmaması nedeniyle belediyenin İller Bankasına ve diğer bankalara olan kredi faiz borcunun 381-481 numaralı hesapların muhasebe kayıtlarında takip edilmediği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “381 Gider Tahakkukları Hesabı” başlıklı 290’ıncı maddesinde,

“(1) Uzun veya kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içinde yer alan, iç ve dış malî borçlara ilişkin olarak ay sonlarında tahakkuk ettirilen ve gelecek aylarda ya da içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemde ödenecek olan işlemiş faiz tutarı ile kuponlu tahvillerin gelecek aylarda ya da takip eden yılda kupon ödemesi yapılacak işlemiş faiz tutarı bu hesaba kaydedilir. Aralık ayına ait olarak tahakkuk ettirilen faiz gideri borçlarından takip eden faaliyet dönemi içinde ödenmesi gerekenler geçici mizandan önce bu hesaba kaydedilir.

(2) Dönem sonunda, uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki gider tahakkukları hesabında yer alıp, ödeme zamanına bir yıldan az süre kalan tutarlar bu hesaba aktarılır.”

denilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin “481 Gider tahakkukları hesabı” başlıklı 339’uncu maddesinde ise hesabın kullanım şekli ve bu hesapta yer alıp ödeme zamanına bir yıldan az süre kalan borçların 381 Gider tahakkukları hesabına aktarılması gerektiğinden bahsedilmektedir.

Yönetmelik hükümlerinden anlaşılacağı üzere idare bankalardan çekmiş olan kredilerin faiz tutarlarını vadesine göre ya 381 Gider tahakkukları ya da 481 Gider tahakkukları hesabına kaydetmeli ve bu tutarı da 630 Giderler Hesabı ile ilişkilendirmesi gerekmektedir. Ayrıca faaliyet dönemi içerisinde ödediği giderleri ise 830 Bütçe gideri hesabını kullanarak devlet muhasebesi ilkelerini gerçekleştirmesi gerekmektedir.

2017 yılında İller Bankasına 5.818.389,83 TL'si ana para 2.701.901,51 TL'si ise faiz olmak üzere toplam 8.520.291,34 TL borcu bulunmakta ve aylık ödemeleri de ödeme planına göre yapılmaktadır. Aynı şekilde idarenin Türk Ekonomi Bankasına toplam 2.258.948,68 TL borcu bulunmakta ve bu borcun 510.831,85 TL'si faizdir. Dolayısıyla 2017 yılı hesaplarında faiz karşılığı olan toplam 3.212.733,36 TL'nin 381 Gider tahakkukları hesabında yer alması gerekir.

Muhasebe kayıtlarında kredi çekildiği anda 381 ve 481 gider tahakkukları hesabı kullanılmadığı için her aylık ödeme planlarında faiz tutarları 630 Giderler hesabı kullanılarak ödenmiştir. Ödenecek faiz tutarının ne olduğu ve bunun ne kadarının ödendiği muhasebe kayıtlarında görünmemektedir.

381 ve 481 numaralı hesapları kullanılarak muhasebe kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak kaydedilmesi gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, İller Bankasından ve diğer Bankalardan çekilmiş olan kredilerin faizleri 630 Nolu Giderler Hesabında izlenmekte iken 2018 yılı Nisan ayından itibaren 381 ve 481 Nolu Gider Tahakkukları Hesabında izlenmeye başlanılmıştır. Yazımız ekinde sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak İdare bulguya göre gerekli işlemi yapmıştır. Daha sonraki işlemler için de 381 ve 481 numaralı hesaplar kullanılarak muhasebe kayıtlarının Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak kaydedilmesi sağlanmalıdır.

BULGU 35: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Manavgat Belediyesince kiraya verilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmediği tespit edilmiştir.

27.05.2016 tarihinde 10.03.2006 tarihli ve 26104 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. 27.05.2016 tarihli 29724 sayılı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "Yürürlük" başlıklı 512'nci maddesinde "Bu Yönetmeliğin bütçenin hazırlanmasına ilişkin hükümleri yayımı tarihinde, diğer hükümleri ise 1.1.2016 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer." denilmiştir. Yönetmeliğin bütçenin yayımlanması haricindeki diğer hükümleri 01.01.2016 tarihinden itibaren geçerlidir

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin “990 Kiraya verilen duran varlıklar hesabı” başlıklı 475’inci maddesinde idarelerin bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılacağından bahsetmektedir. 476’ncı maddesinde ise,

"a) Borç

1) Kiraya verilen duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

1) Kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabına borç kaydedilir.” denilmektedir.

Mevzuattan da anlaşılacağı üzere kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenler 990 hesabında izlenmeli ve kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç 999 hesabına ise alacak kaydedilmelidir. Kira süresi sonra erenler ise kayıtlı değerleri üzerinden 990 hesabına alacak 999 hesabına ise borç kaydedilmelidir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak kayıt yapılması gerekir.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim Bulgusuna konu olan, kiraya verilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmemesi konusu, ilgili Müdürlüğe Başkanlık Makamınca 27.04.2018 tarih ve E.2812 sayı ile tebliğ edilmiştir. İlgili Müdürlük kiraya verilen yerlerin adres, yüzölçüm ve tespit çalışmalarının devam ettiğini bildirilmiştir. Taşınmazların adres, yüzölçüm ve tespit işlemleri tamamlandıktan sonra Bulgu doğrultusunda muhasebe kayıtlarına alınacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğine uygun olarak kayıt yapılması için gerekli çalışmaların yapılması sağlanmalıdır.

7. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

2017 YILI BİLANÇOSU

AKTİF	2017(Cari Yıl)
I- DÖNEN VARLIKLAR	130.778.669,18
10 HAZIR DEĞERLER	39.458.293,22
101 ALINAN ÇEKLER HESABI	3.993.437,47
102 BANKA HESABI	33.431.475,22
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	2.033.380,53
12 FAALİYET ALACAKLARI	76.925.247,89
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	3.956.848,35
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	68.085.597,23
122 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	3.764.239,60
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.118.562,71
14 DİĞER ALACAKLAR	704.967,77
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	704.967,77
16 ÖN ÖDEMELER	672.491,50
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	672.491,50
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	13.017.668,80
190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	13.017.668,80
II- DURAN VARLIKLAR	901.560.595,86
21 MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	23.952,00
217 MENKUL VARLIKLAR HESABI	23.952,00
22 FAALİYET ALACAKLARI	4.427.543,01
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	25.434,47
222 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	4.402.108,54
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	15.517.769,48
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	15.517.769,48

PASİF	2017(Cari Yıl)
III- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	86.154.246,51
30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	3.495.393,95
300 BANKA KREDİLERİ HESABI	3.495.393,95
32 FAALİYET BORÇLARI	42.788.997,46
320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	42.788.997,46
33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	34.179.063,14
330 ALINAN DEP.VE TEMİNAT HESAPLARI	10.228.917,59
333 EMANETLER HESABI	23.950.145,55
36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	5.650.737,29
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	950.369,42
361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	710.751,65
362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	54.614,83
368 VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	3.935.001,39
38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	39.761,32
381 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	39.761,32
39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	293,35
397 SAYIM FAZLALARI HESABI	293,35
IV- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	51.622.502,39
40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	40.223.324,16
400 BANKA KREDİLERİ HESABI	40.223.324,16
43 DİĞER BORÇLAR	149.360,00
430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	149.360,00
47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	10.643.892,05
472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	10.643.892,05

25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	881.543.415,72
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	539.181.094,00
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	212.803.959,95
252 BİNALAR HESABI	91.439.060,22
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	9.742.553,36
254 Taşıtlar Grubu	10.076.513,70
255 Demirbaşlar Grubu	8.028.966,18
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-37.336.690,05
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	47.607.958,36
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0
260 HAKLAR HESABI	374.909,10
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-374.909,10
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	47.915,65
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	495.770,00
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-447.854,35
Aktif Toplam	1.032.339.265,04
AKTİF	2017(Cari Yıl)
IX- NAZIM HESAPLAR	190.352.327,03
91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	21.008.957,07
910 TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	21.008.957,07
92 TAAHHÜT HESAPLARI	169.343.369,96
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	169.343.369,96
Genel Toplam	1.222.691.592,07

48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	605.926,18
480 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	555.771,49
481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	50.154,69
V- ÖZ KAYNAKLAR	894.562.516,14
50 NET DEĞER	890.804.192,79
500 NET DEĞER HESABI	890.804.192,79
51 DEĞER HAREKETLERİ	861.916,38
511 MUHASEBE BİRİMLERİ ARASI İŞLEMLER HESABI	861.916,38
57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	41.485.002,99
570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	41.485.002,99
58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-27.575.968,44
580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-27.575.968,44
59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	-11.012.627,58
591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	-11.012.627,58
Pasif Toplam	1.032.339.265,04
PASİF	2017(Cari Yıl)
IX- NAZIM HESAPLAR	190.352.327,03
91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	21.008.957,07
911 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	21.008.957,07
92 TAAHHÜT HESAPLARI	169.343.369,96
921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	169.343.369,96
Genel Toplam	1.222.691.592,07

2017 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

He sap Ko du	Yardımcı Hesaplar I	Giderin Türü	Borç	Alacak	Bakiye	He sap Ko du	Yardımcı Hesaplar I	Gelirin Türü	Borç	Alacak	Bakiye
630	2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	4.797.735,38	0	4.797.735,38	600	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.722.664,95	39.050.937,05	36.328.272,10
630	3	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	159.457.193,04	28.749,06	159.428.443,98	600	4	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	0	4.957.569,46	4.957.569,46
630	4	Faiz Giderleri	5.010.336,43	0	5.010.336,43	600	5	Diğer Gelirler	9.038.904,66	101.451.361,16	92.412.456,50
630	5	Cari Transferler	355.385,04	0	355.385,04	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	0	11.028.434,90	11.028.434,90
630	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	2.489.464,59	0	2.489.464,59				0	0	0
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	22.331.344,06	0	22.331.344,06				0	0	0
630	13	Amortisman Giderleri	4.169.790,94	0	4.169.790,94				0	0	0
630	14	İlk Madde Ve Malzeme Giderleri	2.505.316,15	0	2.505.316,15				0	0	0
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	4.776.087,92	0	4.776.087,92				0	0	0
		Giderler Toplamı	232.307.706,79	145.167,37	232.162.539,42			Gelirler Toplamı	27.946.951,08	249.096.862,92	221.149.911,84
			0	0	0			Faaliyet Sonucu	204.360.755,71	248.951.695,55	11.012.627,58